

Ανοιχτοί Ορίζοντες
Αγγελιαφόρος Κωδικός: 1044
έτος ίδρυσης: 1900

Ιδιοκτησία: "Ινστιτούτο Ανθρωπιστικών
 Επιστημών"
 Αστική Μη Κερδοσκοπική
 Εταιρεία
 Μ. Βόδα 28 & Σμύρνης 27,
 10439 Αθήνα
 www.jesuits.gr

Εκδότης - Διευθυντής: π. Θεόδωρος Κοντίδης

Συντακτική επιτροπή: π. Γαβριήλ Μαραγκός
 π. Σεβαστιανός Φρέρης,
 Ειρήνη Κουτελάκη.

Συνεργάτες: π. Μιχαήλ Ρούσσος,
 Δανάη Αναγνωστοπούλου,
 π. Δημήτριος Δαλέζιος,
 Στέλλα Φωσκόλου.

Γραμματεία: Ειρήνη Κουτελάκη
 Σμύρνης 27, 10439 Αθήνα
 Τηλ. 210 8835911,
 φαξ 210 8835914
 e-mail: athensj@jesuites.com

Συνδρομές: Εσωτερικού 20 ευρώ
 Εξωτερικού 30 ευρώ
 Τιμή τεύχους 5 ευρώ.

Αντιπρόσωπος Σύρου: π. Αντ. Βουτσίνος
 Αντιπρόσωπος Τίνου: κ. Στέλλα Φωσκόλου

Καλλιτεχνική επιμέλεια
 & Εκτύπωση: www.male.gr

ISSN 1105-3216

3 EDITORIAL

4 ΤΟ ΘΕΜΑ: Πανορθόδοξη Σύνοδος και διαχριστιανικές σχέσεις / Panorthodox Synod and interchristian relations

12 ΠΕΡΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ... ON EDUCATION...

14 Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΥΘΑΝΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΒΕΛΛΙΟΥ EUTHANASIA: THE CASE OF ALEXANDROS VELIOS

16 ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ 2016 - ΚΡΑΚΟΒΙΑ POLONIA / WORLD YOUTH DAY 2016 - KRAKOW, POLAND

18 ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ 31η ΠΗΝ ΣΤΗΝ ΚΡΑΚΟΒΙΑ - 2016 IMPRESSIONS FROM THE 31st WYD IN KRAKOW - 2016

23 ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ SPIRITUAL LIFE

28 ΚΟΝΤΑ ΣΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ THE NEWS

30 ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ BOOK REVIEW

Εκτάκτως το προαναγγελθέν θέμα για
 την Εξηγητική της Βίβλου μετατίθεται στο τεύχος 1102

π. Θεόδωρος Κοντίδης

Τον τελευταίο καιρό βλέπουμε μια έντονη αντιπαράθεση γύρω από το ερώτημα αν το μάθημα των θρησκευτικών στα σχολεία θα είναι ορθόδοξο ομολογιακό ή θα γίνει μάθημα θρησκευσιολογίας με μη ομολογιακό χαρακτήρα. Θα υπερασπιστούμε στις λίγες αυτές γραμμές την τοποθέτηση ότι τα θρησκευτικά πρέπει να έχουν ομολογιακό χαρακτήρα.

Το μάθημά των θρησκευτικών έχει πολλά προβλήματα: είναι τα βιβλία, είναι οι ώρες διδασκαλίας, είναι το φρόνημα των θεολόγων. Σε όλα αυτά υπάρχουν ελλείψεις. Στα υπάρχοντα προβλήματα όμως, δεν χρειάζεται να προσθέσουμε και άλλα. Η βασική ιδέα είναι η εξής: πολλά θέματα, πολλά γνωστικά αντικείμενα μπορούμε να τα βλέπουμε με βλέμμα ουδέτερο, επιστημονικό, εξωτερικό. Όχι όμως όλα. Θέματα όπως η γνώση της ιστορίας μας, της πατρίδας μας, της θρησκείας μας ή της πνευματικής μας παράδοσης πρέπει να παρουσιάζονται με τρόπο που να δηλώνει ότι αυτός είναι ο τόπος μας, είναι η πνευματική μας παράδοση. Πρέπει να υπάρχει προς τους νέους και ένας λόγος που να εκφράζει το «ανήκειν», ότι εδώ έχουμε τις ρίζες

μας, από τις οποίες καθορίζεται η ταυτότητά μας, που αποτελούν την κληρονομιά μας. Σε κάποια θέματα πρέπει να υπάρχει ένας λόγος «εκ των έσω». Διαφορετικά, αν όλα τα παρουσιάζουμε ουδέτερα, με εξωτερικό βλέμμα, θέλοντας να είμαστε μόνο αντικειμενικοί, τότε δεν δίνεται το νόημα ότι ανήκουμε σε μια κοινωνία, έθνος, παράδοση, εξασθενεί ο δεσμός και η αίσθηση ότι εμείς αποτελούμε μια ενότητα ως κοινωνία ως έθνος, εξασθενεί ή χάνεται ο δεσμός που διαμορφώνει μια κοινωνική και εθνική ταυτότητα, μια πνευματική ταυτότητα. Κάνοντας απλώς θρησκευσιολογία συμβάλλουμε σε μια διαδικασία όπου διαμορφώνουμε νέους ενημερωμένους μεν, χωρίς ρίζες δε και χωρίς συλλογική ενότητα.

Αυτό δεν σημαίνει, ασφαλώς, ότι το μάθημα των θρησκευτικών θα είναι προκατειλημμένο, ότι θα κακοποιεί εμάς που δεν είμαστε ορθόδοξοι, ότι δεν θα έχει αυτοκριτική ή ότι θα εκθειάζει αφελώς κάθε τι το ημέτερο. Δεν σημαίνει ότι δεν εξηγεί και τις άλλες θρησκείες, τις άλλες παραδόσεις, με αντικειμενικότητα, σεβασμό και εκτίμηση. Αλλά μπορούμε να μιλάμε γι' αυτά έχοντας ταυτότητα και τοποθέτηση. Όχι σαν να ήταν όλα όμοια για μας.

Δεν πρέπει να προεξοφλούμε ότι οι μαθητές θα δέχονται αυτό το μήνυμα. Οι μαθητές θα έχουν ή θα διαμορφώσουν τη δική τους στάση, ανάλογα και με πολλές άλλες επιδράσεις μέσα στη σημερινή κοινωνία ή στο οικογενειακό τους περιβάλλον. Αλλά στο σχολείο πρέπει να υπάρχει δίπλα στον ουδέτερο επιστημονικό, αντικειμενικό λόγο και ο λόγος ο ομολογιακός, που εκφράζει τη συνείδηση ότι εδώ, σε αυτό ανήκουμε, όποια κι αν είναι στη συνέχεια η διαχείριση αυτού του μηνύματος από τους μαθητές.

Η τοποθέτηση αυτή δεν είναι χωρίς ρίσκο. Πολύ εύκολα ο ομολογιακός λόγος γίνεται προκατειλημμένος, χωρίς κριτικό βλέμμα, ξενόφοβος. Υπάρχει και αυτός ο κίνδυνος. Αλλά δεν πρέπει, νομίζω, μιλώντας για την κληρονομιά μας, να βάλουμε σε παρένθεση την πνευματική μας ταυτότητα. ■

Επιμέλεια:
Ειρήνη Κουτελάκη

Πανορθόδοξη Σύνοδος και διαχριστιανικές σχέσεις

“ Η Σύνοδος που πραγματοποιήθηκε στην Κρήτη τον περασμένο Ιούνιο, μαζί με τις υπόλοιπες Ορθόδοξες Εκκλησίες οι οποίες δεν παρευρέθηκαν, είναι ένα εσωτερικό γεγονός της Ορθόδοξης Εκκλησίας σημαντικό ως προς τη συμμετοχή και όχι ως προς τα αποτελέσματα. Οι λοιπές Εκκλησίες παρακολούθησαν με αυξημένο ενδιαφέρον τις εργασίες της Συνόδου, ώστε να εντοπίσουν ποια είναι τα ενθαρρυντικά στοιχεία μέσα από τις εργασίες της Συνόδου και ποια τα εμπόδια που δυσχεραίνουν τις περαιτέρω σχέσεις μεταξύ των Εκκλησιών ”

I. Η πρόσφατη Πανορθόδοξη Σύνοδος και οι διαχριστιανικές σχέσεις

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ:
ΕΜΠΕΔΩΝΕΤΑΙ Η ΒΟΥΛΗΣΗ ΔΙΑΛΟΓΟΥ
ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΟΙΠΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ ΚΟΣΜΟΝ.
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΛΟΓΟ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

+ Ο Γρατιανουπόλεως Δημήτριος
Μέλος της Μικτής Επιτροπής του Θεολογικού Διαλόγου

Οι «Σχέσεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας προς τον λοιπόν Χριστιανικόν Κόσμον» απετέλεσε ένα από τα βασικά θέματα που κυριάρχησαν στην Αγία και Μεγάλη Σύνοδο της Ορθοδοξίας στην Κρήτη, με την απόφαση και έκδοση ενός σχετικού σημαντικού κειμένου που υπέγραψαν οι αντιπροσωπείες των δέκα Ορθοδόξων Εκκλησιών, παρούσες στη Σύνοδο.

Η απόφαση αυτή ενδιαφέρει ιδιαίτερα την Καθολική Εκκλησία, η οποία επί τριάντα έξη τώρα χρόνια (1980-2016) διεξάγει -μέσω μιας Διεθνούς Μικτής Επιτροπής- επίσημο Θεολογικό Διάλογο με την Ορθόδοξη Εκκλησία στο σύνολο της, δηλ. με τις 14 Ορθόδοξες Εκκλησίες. Ερωτάται λοιπόν πώς διαμορφώνεται από εδώ και πέρα η εκκλησιολογική διάσταση αυτού του Διαλόγου με βάση την πρόσφατη απόφαση της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας; Πιο συγκεκριμένα ερωτάται ποια είναι η υπόσταση αυτού του Διαλόγου; πώς εννοείται ο Διάλογος αυτός με την Καθολική Εκκλησία; Τι επιπτώσεις πιθανόν να

έχει η απόφαση της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου στην περαιτέρω πορεία του Θεολογικού Διαλόγου, έχοντας μάλιστα υπόψη ότι σε λίγες ημέρες, στις 15-22 Σεπτεμβρίου 2016, συνέρχεται στην πόλη Chieti της Ιταλίας η Ολομέλεια της Διεθνούς Μικτής Επιτροπής του Θεολογικού Διαλόγου μεταξύ των δυο Εκκλησιών με κύριο θέμα: «Προς μια κοινή κατανόηση της Συνοδικότητας και του Πρωτείου στην υπηρεσία της ενότητας της Εκκλησίας» (*Towards a Common Understanding of Synodality and Primacy in Service to the Unity of the Church*).

Η Απόφαση της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου περιγράφει τη θεμελίωση και τον σκοπό του Διαλόγου της Ορθοδοξίας «προς τον λοιπόν Χριστιανικόν Κόσμον», τονίζοντας ορισμένες κατευθυντήριες αρχές:

1. Η οικουμενική ευθύνη της Ορθοδόξου Εκκλησίας για την ενότητα των Χριστιανών:

«Η ευθύνη της Ορθοδόξου Εκκλησίας διά την ενότητα, ως και η οικουμενική αυτής

άποστολή εξέφράσθησαν υπό των Οικουμενικών Συνόδων. Αὗται ἰδιαιτέρως προέβαλον τὸν μεταξύ τῆς ὀρθῆς πίστεως καὶ τῆς μυστηριακῆς κοινωνίας ὑφιστάμενον ἄρρηκτον δεσμόν».

Η μυστηριακή κοινωνία είναι έκφραση και επιστέγασμα της κοινῆς ομολογίας πίστεως. Ἀρρηκτος λοιπὸν ὁ δεσμός «ορθοδοξίας» πίστεως καὶ «ορθοπραξίας» συμμετοχῆς στο Κοινό Ποτήριο.

2. Η συμμετοχή της Ορθοδόξου Εκκλησίας με την προσευχή και την πράξη στην κίνηση πρὸς ἀποκατάσταση τῆς ἐνότητος μετὰ των ἄλλων Χριστιανῶν «ἐν τῇ Μιᾷ, Ἀγίᾳ, Καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ»:

«Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀδιαλείπτως προσευχομένη ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως», ἐκαλλιέργει πάντοτε διάλογον μετὰ τῶν ἐξ αὐτῆς διεστῶτων, τῶν ἐγγύς καὶ τῶν μακρὰν, ἐπρωτοστάτησε μάλιστα εἰς τὴν σύγχρονον ἀναζήτησιν ὁδῶν καὶ τρόπων

τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐνότητος τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων, μετέσχε τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως αὐτῆς καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν διαμόρφωσιν καὶ περαιτέρω ἐξέλιξιν αὐτῆς.

3. Η θεμελίωση των Θεολογικών Διαλόγων της Ορθοδοξίας:

«Οἱ σύγχρονοι διμερεῖς θεολογικοὶ διάλογοι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς καὶ ἡ συμμετοχή αὐτῆς εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν ἐρεῖδονται ἐπὶ τῆς συνειδήσεως ταύτης τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ οἰκουμενικοῦ αὐτῆς πνεύματος ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἀναζητήσεως, βάσει τῆς ἀληθείας τῆς πίστεως καὶ τῆς παραδόσεως τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῶν ἐπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῆς ἐνότητος ὅλων τῶν Χριστιανῶν».

Να σημειωθεί βέβαια ὅτι στον «λοιπὸν Χριστιανικὸν Κόσμον», στον ὁποῖον αναφέρεται ἡ Απόφαση τῆς Αγίας καὶ

Μεγάλης Συνόδου, συγκαταλέγεται και η Καθολική Εκκλησία, με την οποία η Ορθόδοξη Εκκλησία διεξάγει επί τριάντα έξη τώρα χρόνια (1980-2016) επίσημο Θεολογικό Διάλογο εν αληθεία και αγάπη. Ο διμερής αυτός Διάλογος - όπως αποφασίσθηκε από κοινού κατά την έναρξη του, το 1979, - διεξάγεται ακριβώς «επί τῷ τέλει τῆς ἀναζητήσεως, βάσει τῆς ἀληθείας τῆς πίστεως καὶ τῆς παραδόσεως τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῶν ἐπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῆς ἐνότητος ὅλων τῶν Χριστιανῶν».

Ὡς προς τη φύση της Εκκλησίας σε σχέση με τον «λοιπὸν Χριστιανικὸν Κόσμον», ὡς προς τον οποίο η Ορθόδοξη Εκκλησία επιδιώκει και διεξάγει Διάλογο, η Απόφαση της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου επισημαίνει κατ'αρχὴν ὅτι: «Κατὰ τὴν ὄντολογικὴν φύσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἐνότης αὐτῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ διαταραχθῇ».

Ὅρθή η διακύρηξη αὐτή καθότι η Εκκλησία του Χριστοῦ εἶναι και παραμένει μέχρι συντελείας των αἰώνων «μία, ἁγία, καθολική και ἀποστολική», παρά τα σχίσματα και τις διαιρέσεις στους κόλπους της κατὰ τη διάρκεια των αἰώνων μέχρι σήμερα. Η διατάραξη της ἐνότητος κατὰ τὴν ιστορική πορεία της Εκκλησίας δεν αλλοίωσε τὴν ὄντολογικὴ φύση της, οὔτε αὐτὴ οφείλεται σε θεϊκὴ βούληση, ἀλλὰ ἐπῆλθε ιστορικά ἀπὸ υπαιτιότητα των ἀνθρώπων.

Ὡς προς τὴν Καθολικὴν Εκκλησία, ἡ Β' Βατικάνειος Σύνοδος σαφῶς διεκήρυξε ὅτι τόσο η ἴδια ὅσον και ἡ Ορθόδοξη Εκκλησία διατήρησαν, παρά τον ιστορικό χωρισμό τους, τα στοιχεία ἐκεῖνα της ἀποστολικότητος και μυστηριακῆς δομῆς της Εκκλησίας του Χριστοῦ, τα οποία τις καθιστοῦν ὄντως «Εκκλησίες», ὅργανα ἁγιασμοῦ και σωτηρίας, λόγω των Μυστηρίων και ἰδιαίτερα της ἱερωσύνης και της Ἀγίας Ευχαριστίας.

Ἡ Απόφαση ὁμως της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου διαφοροποιεῖται κάπως ὡς προς τὴν ἐκκλησιολογική και μυστηριακή δομὴ του «λοιποῦ Χριστιανικοῦ Κόσμου»:

Ἀφοῦ ἐπισημαίνει κατ'αρχὴν ὅτι: «κατὰ τὴν ὄντολογικὴν φύσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἐνότης αὐτῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ διαταραχθῇ», «παρά ταῦτα, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀποδέχεται τὴν ἱστορικήν ὀνομασίαν τῶν μὴ εὕρισκομένων ἐν κοινωνίᾳ μετ' αὐτῆς ἄλλων ἐτεροδόξων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν».

Ἡ διακήρυξη αὐτὴ ἀπετέλεσε ἀντικείμενο μακρὰς συζήτησης, υιοθετώντας τελικὰ πλήρως τὴν πρόταση της Εκκλησίας της Ελλάδος προς τὴν Ἁγία και Μεγάλὴ Σύνοδο, σύμφωνα με τὴν ἐξῆς ταυτόσημη ἀκριβῶς διατύπωση: «Ἡ Ορθόδοξος Εκκλησία ἀποδέχεται τὴν ἱστορικήν ὀνομασίαν ἄλλων ἐτεροδόξων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν και Ὁμολογιῶν».

Ἡ Σύνοδος δεν χρησιμοποιεῖ τον χαρακτηρισμό «σχισματικές ἢ αἰρετικές χριστιανικές κοινότητες», ἀλλὰ τις ἀποκαλεῖ «ἐτερόδοξες Χριστιανικές Εκκλησίες και Ὁμολογίες» μὴ εὕρισκόμενες ἐν κοινωνίᾳ μετὰ της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Οἱ ἄλλες λοιπὸν Χριστιανικές Εκκλησίες, συμπεριλαμβανομένης και της Καθολικῆς Ἀποστολικῆς Εκκλησίας της Ρώμης, χαρακτηρίζονται ὡς «ἐτερόδοξες», ὁ δε ὅρος «Εκκλησία» γίνεται ἀποδεκτός «κατὰ τὴν ἱστορική του μόνο ὀνομασία» και ὄχι «κατὰ τὴν ὄντολογικὴν φύσιν» αὐτῆς.

Αὐτὸ σημαίνει - ἐμμέσως πλην σαφῶς - ὅτι δεν ἀναγνωρίζεται ἡ ουσιαστικὴ ἐννοια και φύση της Καθολικῆς Εκκλησίας ὡς «Εκκλησία» με βάση τὴν ἀποστολικὴ διαδοχὴ και ἐπομένως τὴν ἐκκλησιολογική και μυστηριακὴ αὐτῆς ὑπόσταση και δομὴ. Ἡ Καθολικὴ Εκκλησία ἔχει τὴν αὐτοσυνειδη-

σία ὅτι «ἐν αὐτῇ» ὑπάρχει (subsistit in) πλήρως ἡ Εκκλησία του Χριστοῦ, και ὁμολογεῖ τὴν πίστη της ἀρχαίας ἀδιαίρετης Εκκλησίας, ὅπως ὁρίσθηκε στο Σύμβολο της Πίστεως Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως, γι'αὐτὸ και θεωρεῖ ἐαυτὴν «ορθόδοξη» κατὰ τὴν πατερικὴ ὁρολογία.

Παρά ταῦτα, κατὰ τὴν Απόφαση της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου, ἡ Ορθόδοξη Εκκλησία πιστεύει ὅτι οἱ σχέσεις της με τις ἱστορικά μόνον ὀνομαζόμενες (δηλ. αυτοκαλούμενες) ἄλλες ἐτερόδοξες χριστιανικές Εκκλησίες και Ὁμολογίες, μὴ εὕρισκόμενες ἐν κοινωνίᾳ μετ' αὐτῆς, «πρέπει νὰ στηρίζονται ἐπὶ τῆς ὑπ' αὐτῶν ὅσον ἐνεστὶ ταχύτερας καὶ ἀντικειμενικώτερας ἀποσαφηνίσεως τοῦ ὅλου ἐκκλησιολογικοῦ θέματος καὶ ἰδιαίτερως τῆς γενικώτερας παρ' αὐταῖς διδασκαλίας περὶ μυστηρίων, χάριτος, ἱερωσύνης καὶ ἀποστολικῆς διαδοχῆς. Οὕτω, ἦτο εὐνους καὶ θετικῶς διατεθειμένη τόσο διὰ θεολογικούς, ὅσον καὶ διὰ ποιμαντικούς λόγους, πρὸς θεολογικὸν διάλογον μετὰ τῶν λοιπῶν χριστιανῶν εἰς διμερές καὶ πολυμερές ἐπίπεδον καὶ πρὸς τὴν συμμετοχὴν γενικώτερον εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν τῶν νεωτέρων χρόνων».

Ἡ Απόφαση της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου ἐκφράζει τὴν πεποίθηση ὅτι ἡ Ορθόδοξη Εκκλησία «διὰ τοῦ διαλόγου δίδει δυναμικὴν μαρτυρίαν τοῦ πληρώματος τῆς ἐν Χριστῷ ἀληθείας καὶ τῶν πνευματικῶν αὐτῆς θησαυρῶν πρὸς τοὺς ἐκτὸς αὐτῆς, μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν προλεῖανσιν τῆς ὁδοῦ τῆς ὁδηγούσης πρὸς τὴν ἐνότητα».

Στον μέχρι σήμερα διεξαγόμενο Θεολογικό Διάλογο της Ορθόδοξης Εκκλησίας με τὴν Καθολικὴν Εκκλησία, σαφῶς διαφαίνεται ἀπὸ τα κοινὰ θεολογικά μέχρι σήμερα ἐκδοθέντα κείμενα ὅτι ἐσημειώθη κάποια κατὰ τὸ δυνατόν ἀντικειμενικότερη ἀποσα-

φήνιση της διδασκαλίας της Καθολικῆς Εκκλησίας «περὶ μυστηρίων, χάριτος, ἱερωσύνης καὶ ἀποστολικῆς διαδοχῆς». Παραμένει βέβαια ἡ ἀντικειμενικότερη ἀποσαφήνιση της διδασκαλίας της Καθολικῆς Εκκλησίας ὡς προς τὸ ὅλον ἐκκλησιολογικὸ θέμα». Και ὅπως λέχθηκε παραπάνω, προσεχῶς ἡ Μικτὴ Επιτροπὴ θα συζητήσῃ στὴν Ολομέλεια της Διεθνούς Μικτῆς Επιτροπῆς του Θεολογικοῦ Διαλόγου μεταξύ των δυο Εκκλησιῶν τὸ θέμα της «συνοδικότητος και του πρωτείου στὴν υπηρεσία της ἐνότητος της Εκκλησίας».

Ἡ τὴν Απόφαση της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου περιγράφεται και ἡ μεθολογία των Θεολογικῶν Διαλόγων:

«Ἡ κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν θεολογικῶν διαλόγων ἀκολουθουμένη μεθολογία ἀποσκοπεῖ εἰς τε τὴν λύσιν τῶν παραδεδομένων θεολογικῶν διαφορῶν ἢ τῶν τυχόν νέων διαφοροποιήσεων καὶ εἰς τὴν ἀναζήτησιν τῶν κοινῶν στοιχείων τῆς χριστιανικῆς πίστεως, προϋποθέτει δὲ τὴν σχετικὴν πληροφόρησιν τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῶν διαφορῶν ἐξελίξεων τῶν διαλόγων. Ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας ὑπερβάσεως συγκε-

κριμένης τινός θεολογικής διαφορᾶς ὁ θεολογικός διάλογος δύναται νά συνεχίζεται, καταγραφόμενης τῆς διαπιστωθείσης ἐπὶ τοῦ συγκεκριμένου θέματος θεολογικῆς διαφωνίας καί ἀνακοινουμένης τῆς διαφωνίας ταύτης πρὸς πάσας τὰς κατὰ τόπους Ὁρθόδοξους Ἐκκλησίας διὰ τὰ ἐφεξῆς δέοντα γενέσθαι».

Καθολικοί και Ορθόδοξοι θεολόγοι στον Διάλογο αυτό, συζητούν με γνώμονα την ιερά Παράδοση της αρχαίας ἀδιαίρετης Ἐκκλησίας, και ἐκεῖ ἀκριβῶς ἐπιδίδωκουν νὰ εὕρουν τὴ λύση τῶν διαφορῶν τους. Οἱ δογματικές ἐξελίξεις στὴ Δύση κατὰ τὴ δευτέρα χιλιετία, ἐρήμην τῆς Ορθοδοξίας, ἐξετάζονται ἀκριβῶς ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ιερᾶς Παραδόσεως καὶ τῶν ἱερῶν κανόνων τῆς ἀρχαίας ἀδιαίρετης Ἐκκλησίας.

Στην ἀναζήτηση αὐτὴ δὲν χωροῦν βέβαια δογματικοὶ συμβιβασμοὶ καὶ υποχωρήσεις, δὲν ὑπάρχει καμιά περίπτωση «υπογραφῆς» τῆς ἐνώσεως, δὲν ὑπάρχει ἡ ἐλάχιστη πρόθεση ἢ ἐπιδίωξη τέτοιας «υπογραφῆς κάποιου τετελεσμένου συμβολαίου ἐνώσεως». Εἶναι πολὺ μακρὺς ἀκόμα ὁ δρόμος πρὸς τὴν ἐνωση, θὰ χρειασθοῦν ἀκόμη ἀρκετὲς δεκαετίες διαλόγου, χωρὶς νὰ προδιαγράφεται ἀκόμα ἡ μελλοντικὴ ἐκβασὴ τοῦ.

«Μέλλει νὰ διασαφηνισθεῖ καὶ ἀπὸ πλευρᾶς τῆς Ορθοδόξου πλευρᾶς με ποια ἐκκλησιολογικὴ βάση διεξάγει τὸν Θεολογικὸν Διάλογο με τὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία. Αὐτὸ δὲν φάνηκε στὶς ἀποφάσεις τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου στὴν Κρήτη»

Η Απόφαση τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου δὲν ἀγνοεῖ οὔτε υποβαθμίζει τὶς δυσκολίες τοῦ Διαλόγου γενικὰ με τὸν «λοιπὸν Χριστιανικὸν Κόσμον», καὶ ἐιδικότερα με τὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία:

«**Β**εβαίως, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, διαλεγόμενη μετὰ τῶν λοιπῶν Χριστιανῶν, δὲν παραγνωρίζει τὰς δυσκολίας τοῦ τοιοῦτου ἐγχειρήματος, κατανοεῖ ὅμως ταύτας ἐν τῇ πορείᾳ πρὸς τὴν κοινὴν κατανόησιν τῆς παραδόσεως τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὅπερ «ὅλον συγκροτεῖ τὸν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας» (στιχηρόν ἐσπερινοῦ πεντηκοστῆς), θὰ «ἀναπληρώσῃ τὰ ἐλλείποντα» (εὐχὴ χειροτονίας). Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἰς τὰς σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον δὲν στηρίζεται μόνον εἰς τὰς ἀνθρωπίνους δυνάμεις τῶν διεξαγόντων τοὺς διαλόγους, ἀλλ' ἀπεκδέχεται πρωτίστως τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου, εὐχρηθέντος «ἵνα πάντες ἐν ᾧσιν» (Ἰω. 17, 21)».

Η Απόφαση λοιπὸν τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου ἐδραιώνει τὸν Οἰκουμενικὸν Διάλογο. Ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία συνδιαλέγεται ἐν ἀγάπῃ καὶ ἀληθείᾳ με τὴν Ἀδελφὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, τῆς ὁποίας ρητῶς ἀναγνωρίζει τὴν ἀποστολικὴ προέλευση, τὴν ἐκκλησιολογικὴ καὶ μυστηριακὴ δομὴ, με ἀποκλειστικὸ σκοπὸ τὸ αἶσθημα «ὑπευθυνότητος καὶ ἐκ τῆς πεποιθήσεως ὅτι ἡ ἀμοιβαία κατανόησις καὶ ἡ συνεργασία τυγχάνουν οὐσιώδεις, «ἵνα μὴ ἐγκοπὴν τινα δῶμεν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ» (Α' Κορ. 9, 12)», ὅπως ἀκριβῶς ἐπισημαίνει καὶ ἡ Απόφαση τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου: «Ἡ πολυσχιδὴς αὕτη δραστηριότης τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πηγάζει ἐκ τοῦ αἰσθήματος ὑπευθυνότητος καὶ ἐκ τῆς πεποιθήσεως ὅτι ἡ ἀμοιβαία κατανόησις καὶ ἡ συνεργασία τυγχάνουν οὐσιώδεις, «ἵνα μὴ ἐγκοπὴν τινα δῶμεν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ» (Α' Κορ. 9, 12)».

Η Απόφαση τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου ἐστιάζει τὴν ἀνάγκη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Διαλόγου πρῶτιστα διὰ τῆς «ορθοδόξου μαρτυρίας» ἀνάμεσα στους «ετεροδόξους», ἐπισημαίνει ὅμως ὅτι σκοπὸς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Διαλόγου εἶναι ἡ ποθητὴ ἐπίτευξη τῆς ορατῆς ἐνότητος τῶν χριστιανῶν, δηλαδὴ «ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι διὰ τοῦ διαλόγου δίδει δυναμικὴν μαρτυρίαν τοῦ πληρώματος τῆς ἐν Χριστῷ ἀληθείας καὶ τῶν πνευματικῶν αὐτῆς θησαυρῶν πρὸς τοὺς ἐκτὸς αὐτῆς, μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν προλεῖανσιν τῆς ὁδοῦ τῆς ὁδηγούσης πρὸς τὴν ἐνότητα». Με τὸ ἴδιο σκεπτικὸ καὶ προοπτικὴ καὶ ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία συμμετέχει στὸν Οἰκουμενικὸν Διάλογο ἀγάπης καὶ ἀληθείας διὰ τῆς «μαρτυρίας» ἐντὸς καὶ ἐκτὸς αὐτῆς.

Συνοψίζοντας, θεωρῶ ὅτι ἡ Απόφαση τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου στὴν Κρήτη γιὰ τὶς «Σχέσεις τῆς Ορθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λοιπὸν Χριστιανικὸν Κόσμον» εἶναι ἱστορικὴ καὶ σημαντικὴ: Γιὰ πρώτη φορὰ πράγματι οἱ Ορθόδοξες Ἐκκλησίαι, στὴν πλειοψηφία τους, με συνοδικὴ πανορθόδοξη ἀπόφαση ἐπικυρώνουν καὶ ἐμπεδώνουν τὴ βούληση ἐνεργούσας συμμετοχῆς τους, παρὰ τὶς ἀρνητικὲς φωνές που ἀκούονται, «εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν τῶν νεωτέρων χρόνων, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι διὰ τοῦ Διαλόγου δίδουν δυναμικὴν μαρτυρίαν τοῦ πληρώματος τῆς ἐν Χριστῷ ἀληθείας καὶ τῶν πνευματικῶν αὐτῆς θησαυρῶν πρὸς τοὺς ἐκτὸς αὐτῆς, μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν προλεῖανσιν τῆς ὁδοῦ τῆς ὁδηγούσης πρὸς τὴν ἐνότητα».

Σημειώνουμε ὅμως ὅτι ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία - ἀπὸ καὶ μετὰ τὴν Β' Βατικάνειο Σύνοδο - στὶς σχέσεις τῆς πρὸς τὸν λοιπὸν Χριστιανικὸν Κόσμον, καὶ ἐιδικότερα με τὴν Ορθόδοξη Ἐκκλησία, ἐπανεξέτασε τὸν βαθμὸ κοινωνίας στα τῆς πίστεως καὶ λατρείας

που ὑπάρχει ἤδη με αὐτὴν, καὶ κατέληξε στὴ ρητὴ ἀναγνώριση τῆς ἐκκλησιολογικῆς καὶ μυστηριακῆς δομῆς τῆς Ορθοδόξου Ἐκκλησίας. Με βάση αὐτὴν τὴν πεποίθηση διεξάγει τὸν Θεολογικὸν Διάλογο με αὐτὴν. Μέλλει νὰ διασαφηνισθεῖ καὶ ἀπὸ πλευρᾶς τῆς Ορθοδόξου πλευρᾶς με ποια ἐκκλησιολογικὴ βάση διεξάγει τὸν Θεολογικὸν Διάλογο με τὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία. Αὐτὸ δὲν φάνηκε στὶς ἀποφάσεις τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου στὴν Κρήτη, τουλάχιστον ὡς πρὸς τὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία.

Πάντως ἡ ἐκπεφρασμένη συνοδικὰ πανορθόδοξη βούληση Διαλόγου ἐνισχύεται ἀπὸ τὴν προσευχὴ πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦ Χριστό, Ἰδρυτὴ τῆς Ἐκκλησίας. Γιὰ τὸ λόγου αὐτοῦ καὶ ἡ Απόφαση τῆς Συνόδου καταλήγει:

«**Δ**εόμεθα ὅπως οἱ Χριστιανοὶ ἐργασθῶσιν ἀπὸ κοινοῦ, ὥστε νὰ ἀποβῇ ἐγγὺς ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ Κύριος θὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐλπίδα τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ «γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμὴν» (Ἰω. 10, 16). ■

Περί παιδείας...

Θεόδωρος Κοντίδης

Μια από τις σημαντικές αρχές στο δυτικό δίκαιο και στην κοινωνία είναι και η αρχή της επικουρικότητας, την οποία συναντάμε ήδη από τον Μεσαίωνα στο δίκαιο της καθολικής Εκκλησίας (subsidiaritas). Θυμάμαι, όταν σπούδαζα θεολογία στο Λουβαίν του Βελγίου, στο μάθημα της εκκλησιαστικής ιστορίας η επικουρικότητα ήταν πάντα ένα από θέματα *sos* στις εξετάσεις. Η αρχή αυτή, που είναι τόσο σημαντική για τη σύγχρονη Ευρώπη, σημαίνει ότι τα προβλήματα πρέπει όσο το δυνατό να αντιμετωπίζονται από αυτούς που τα ζουν, χωρίς να απασχολούν ανώτερους ιεραρχικά θεσμούς. Είναι δηλαδή καλύτερα ένα πρόβλημα τοπικό να λύνεται από τοπικούς θεσμούς, από τους ανθρώπους τους οποίους αφορά χωρίς να επιβαρύνεται από γραφειοκρατία και πολυπλοκότητα, καθώς ανεβαίνει σε ανώτερα κλιμάκια της διοίκησης. Πρόκειται για μια μορφή αποκέντρωσης.

Στην παιδεία, λόγου χάρη, είναι καλύτερα τα προβλήματα να αντιμετωπίζονται από τους άμεσα εμπλεκόμενους, τους καθηγητές και τους γονείς. Ή να έχουν αυτοί σημαντικό λόγο. Έτσι λειτουργεί ένα δημοκρατικό σύστημα ή και ένα πολιτικό σύστημα που απλώς σέβεται και δεν φοβάται τους πολίτες του. Στον πρόσφατο νόμο περί παιδείας, ένας βασικός στόχος ήταν να τεθούν περιορισμοί στα επιπλέον μαθήματα και τις δραστηριότητες που προσφέρουν τα ιδιωτικά σχολεία στους μαθητές τους. Τέθηκε, δηλαδή, ένα όριο 40 ωρών, εντός του οποίου τα ιδιωτικά σχολεία μπορούν να ακολουθούν διευρυμένο πρόγραμμα. Πέραν του ορίου αυτού, υφίστανται σημαντικές δυσκολίες και περιορισμοί στις απογευματινές δραστηριότητες που μπορεί να επιθυμούν να προσφέρουν τα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια. Γιατί; Γιατί η κυβέρνηση θέλει να αποφασίζει για όλους. Γιατί ενοχλείται αν κάποιος γονείς (και με δι-

κά τους έξοδα) θέλουν και κάτι επιπλέον ή κάτι ιδιαίτερο για τα παιδιά τους; Γιατί δεν θέλει την κοινωνία των πολιτών, αλλά κυβερνητικό συγκεντρωτισμό. Γιατί το υπουργείο παιδείας και θρησκευμάτων δεν εμπιστεύεται τους γονείς και την κοινωνία; Γιατί δεν εμπνέεται από την πολιτική παράδοση της ελευθερίας και της συμμετοχής, αλλά από ανατολίτικη κηδεμονία. Τέτοια μέτρα όμως απομακρύνουν την ελληνική κοινωνία από τον πολιτικό πολιτισμό της Ευρώπης και τρέφουν αυταρχικά πολιτικά πρότυπα.

Αν θα ήταν πιο απλό και πιο σωστό η κυβέρνηση να έχει πιο φιλική σχέση με την παιδεία και η κοινωνία πολιτών να μην είναι θύμα φίλιων πυρών;

Ένα δεύτερο θέμα στον πρόσφατο νόμο για θέματα παιδείας είναι το ζήτημα των απολύσεων του διδακτικού προσωπικού. Αναμφίβολα, κανείς δεν τίθεται υπέρ των αυθαίρετων απολύσεων των εκπαιδευτικών. Από την άλλη πλευρά, το σύγχρονο πλαίσιο δυσχεραίνει και καθιστά σχεδόν αδύνατη την απομάκρυνση εκπαιδευτικού που δεν εκπληρώνει τα καθήκοντά του απέναντι στο σχολείο και τους μαθητές του. Όμως, με αυτόν τον τρόπο, καμιά επιχείρηση, καμιά ανθρώπινη συνεργασία δεν μπορεί να προχω-

ρήσει. Αν θέλουμε να δούμε την πραγματικότητα θα αναγνωρίσουμε ότι εδώ έχουμε ένα βασικό κοινωνικό πρόβλημα. Έχουμε μάθει ως κοινωνία να μην υπολογίζουμε τις συνέπειες των πράξεων μας και τις επιπτώσεις των επιλογών μας. Ιδιαίτερα η νεότερη γενιά που έχει μεγαλώσει τις τελευταίες δεκαετίες μέσα σε μια σχετική ασφάλεια, έχει μάθει ότι μπορεί να κάνει οτιδήποτε χωρίς συνέπειες... Από το «δε βαριέσαι», ως το «ας' το, παιδί είναι», στο «ωχ αδελφέ», «ας το λύσουν οι επόμενοι...» η απόσταση είναι μικρή. Αυτή η λογική έφερε την Ελλάδα στην καταστροφή. Έχουμε αλλάξει σε τίποτα; Όχι. Η ίδια νοοτροπία και η ίδια τακτική συνεχίζονται με νέους κυβερνώντες. Τόσο καλά πάμε. Καλή σχολική χρονιά και ο Θεός να βάλει το χέρι του. ■

Η περίπτωση ευθανασίας του Αλέξανδρου Βέλλιου

Θεόδωρος Κοντίδης

Το γεγονός πήρε διαστάσεις στα Μέσα Ενημέρωσης και σχολιάστηκε με διάφορους τρόπους. Η υπόθεση αυτή μας βάζει σε διάφορες σκέψεις, τις οποίες πολύ σύντομα παραθέτουμε εδώ.

1 Ο Α. Βέλλιος τόνισε ότι επιθυμεί έναν αξιοπρεπή θάνατο. Το πρώτο ερώτημα είναι τι είναι αξιοπρεπής θάνατος; Το να μη χάσει ο άνθρωπος τη διανοητική διαύγειά του; Να μην είναι εξαρτημένος σωματικά και διανοητικά από τους άλλους; Να μην υποφέρει πολύ; Όταν κάποιος εξαρτάται από τους άλλους χάνει την αξιοπρέπεια του; Πότε ακριβώς τη χάνει; Υπάρχουν δύο βασικές αντιλήψεις εδώ

Ο Αλέξανδρος Βέλλιος

και δύο διαφορετικές απόψεις σχετικά με το τι είναι αξιοπρέπεια. Η μια βασίζεται στην ελευθερία του ανθρώπου, στην αυτονομία, στην αυτοδιάθεση, στη δυνατότητα να μπορεί πάντα ο άνθρωπος να καταλαβαίνει, να επιλέγει, να αποφασίζει. Χωρίς αυτή τη δυνατότητα θεωρείται ότι η ζωή δεν έχει αξία και νόημα και άρα είναι αναξιοπρεπής. Εδώ δημιουργούνται πολλά ερωτηματικά για το τι πρέπει να σκεφτούμε και να κάνουμε απέναντι σε παιδιά, ηλικιωμένους, ανάπηρους που δεν έχουν τη δυνατότητα αυτοδιάθεσης. Είναι η ζωή τους χωρίς αξία;

Η δεύτερη αντίληψη βασίζεται στον ίδιο τον άνθρωπο, στη φύση και στην ύπαρξή του. Σύμφωνα με αυτήν, κάθε άνθρωπος έχει πάντα αξία, όποια κι αν είναι η κατάσταση του. Πάντα υπάρχει η ηθική ευθύνη απέναντι σε αυτόν, καθώς και η ηθική ανάγκη να αντιμετωπίζεται με σεβασμό, φροντίδα, και αγάπη από τους δικούς του και από την κοινωνία. Οπότε, ακόμη κι αν ένας άνθρωπος είναι εξαρτημένος, αν έχει χάσει τη διαύγειά του ή όχι, έχει πάντα την ίδια αξιοπρέπεια. Δεν τη

χάνει ποτέ. Αυτή η στάση αναγνωρίζει στον άνθρωπο μια ψυχική διάσταση που ξεπερνά την υλική του κατάσταση. Η αξιοπρέπεια όμως ή γίνεται σεβαστή ή δεν γίνεται. Εκεί είναι το αληθινό δίλημμα, όχι αν χάνεται ή αν δεν χάνεται. Η χριστιανική αντίληψη είναι η δεύτερη.

2 Ειπώθηκε και γράφτηκε ότι ένα ταμπού, αυτό του θανάτου και η επιλογή ανάμεσα στη ζωή ή στον θάνατο, αντιμετωπίζεται χωρίς προκαταλήψεις από θαρραλέες πρωτοβουλίες όπως αυτή του Α. Βέλλιου. Θέτω το ερώτημα αν εδώ έχουμε ένα παλιό ταμπού που αμφισβητείται ή αν έχουμε την εμφάνιση και την ενίσχυση ενός νέου ταμπού που είναι ακριβώς ο θάνατος. Μήπως δηλαδή, μη μπορώντας ο άνθρωπος να απαντήσει στο μυστήριο του θανάτου και να αντιμετωπίσει το τέλος της επίγειας ζωής του, τον αποκρύπτει όλο και περισσότερο.

3 Ένα τρίτο ερώτημα αφορά τη στάση της ορθόδοξης Εκκλησίας. Ο Α. Βέλλιος δήλωσε σαφώς ότι δεν πιστεύει και ότι δεν θέλει σταυρό στον τάφο του. Είναι η ελευθερία του και το δικαίωμά του. Η Ορθόδοξη Εκκλησία γιατί τέλεσε την ακολουθία της κηδείας; Εδώ δεν τελεί κηδεία για αλλόθρησκους και αλλόδοξους! Με ποια λογική τελεί κηδεία για δεδηλωμένους άθεους, που μάλιστα δεν θέλουν τον σταυρό στον τάφο τους και τελειώνουν τη ζωή τους με τρόπο που δηλώνει απόρριψη της χριστιανικής πίστης; Δεν θέλει να πάρει θέση; Είναι από αδράνεια; Δεν ξέρει τι να πει; Δεν θέλει να φανεί αυστηρή; Αλλά εδώ δεν πρόκειται για αυστηρότητα ούτε για απόρριψη του θανόντος. Αυτόν τον κρίνει ο Θεός και μόνο. Αλλά δεν έπρεπε η Ορθόδοξη Εκκλησία να δείξει ότι έχει θέση, ότι κάθε συμπεριφορά δεν είναι χριστιανική και να καλέσει τους πιστούς και όλους τους άλλους σε μια συνειδητή και υπεύθυνη επιλογή; ■

Παγκόσμια Ημέρα Νεολαίας 2016

Κρακοβία, Πολωνία

Η Παγκόσμια Ημέρα Νεολαίας είναι μια μεγάλη συγκέντρωση νέων καθολικών, που πραγματοποιείται κάθε 2 με 3 χρόνια από το 1983. Εκεί γίνεται κανείς μάρτυρας μιας τεράστιας γιορτής με συμμετέχοντες απ' όλον τον κόσμο. Είναι μια πραγματικά τεράστια συγκέντρωση που κάθε φορά μαζεύει εκατομμύρια νέους ανθρώπους από κάθε γωνιά της γης.

Το να περιστοιχίζεσαι από έναν τέτοιο αριθμό νέων ανθρώπων που έχουν το ίδιο πάθος για τον Θεό μ' εσένα, μπορεί να είναι απίστευτα μεθυστικό. Για ένα μεγάλο μέρος αυτών των δύο εκατομμυρίων ανθρώπων, είναι μια εμπειρία που τους αλλάζει τη ζωή. Κάποιοι βρίσκουν την κλήση τους- είτε στη μοναχική ζωή, είτε στην ιεροσύνη, είτε στο γάμο. Άλλοι θα συνεχίσουν να ψάχνουν, αλλά θα έχουν ανακαλύψει ποιο θα πρέπει να είναι το επόμενο βήμα τους. Κάποιοι αγωνίζονται ακόμα με την πίστη τους, και η εμπειρία αυτή είναι ένα κάλεσμα πίσω στην αγκαλιά της Εκκλησίας.

Κάποιοι προσκυνητές έρχονται στο Μυστήριο της Εξομολόγησης για πρώτη φορά μετά από χρόνια, κάποιοι βρίσκουν μια ιδιαίτερη ευλάβεια σε έναν συγκεκριμένο άγιο ή περισσότερους αγίους, και για κάποιους ίσως είναι η πρώτη εμπειρία της παγκόσμιας φύσης της Καθολικής Εκκλησίας. Υπάρχουν και άλλοι, για τους οποίους αυτό το προσκύνημα δεν είναι μια εμπειρία τεράστιας αλλαγής στη ζωή τους, αλλά απλώς ένα ακόμα βήμα στην πορεία της πίστης τους. Οπωσδήποτε όμως κανένας δεν γίνεται να βρεθεί σε Παγκόσμια Ημέρα Νεολαίας και να επιστρέψει ίδιος. Εκείνο που είναι σημαντικό να κρατήσει κανείς είναι αυτή η αλλαγή. Είναι τόσο εύκολο να αγαπήσει κανείς τον Θεό, την πίστη του και την Εκκλησία του όταν βρίσκεται σ' αυτό το υψηλό μέρος! Και όταν όλη η εμπειρία τελειώνει, έρχεται η στιγμή να φέρει εκείνη την αγάπη και τη χαρά πίσω και να τη μοιραστεί με τον υπόλοιπο κόσμο.

Όπως είπε ο πάπας Φραγκίσκος στην τελική ομιλία του, εκείνο που επιθυμεί ο Ιησούς για μας, όπως και με τον Ζακχαίο, είναι «κατέβα, γιατί πρέπει να μείνω στο σπίτι σου σήμερα» (Λκ 19:5).

Στον σημερινό κόσμο, έχουμε μια φοβερή τάση να γινόμαστε καθολικοί της Κυριακής. Κατακερματίζουμε. Λέμε: «Θεέ, είμαι ολόκληρος δικός σου... Την Κυριακή... Κατά τη λειτουργία». Μετά τον αγνοούμε για τον υπόλοιπο καιρό. Αυτός είναι ο κίνδυνος όταν συμβαίνουν γεγονότα όπως η ΠΗΝ, ότι δηλαδή αυτά τα έντονα γεγονότα μοιάζουν όπως και μια Κυριακή, και έπειτα επιστρέφει κανείς στην καθημερινότητά του όπως πριν. Όμως ο Ζακχαίος άλλαξε για πάντα απ' αυτή τη συνάντηση με τον Ιησού, και πρέπει κι εμείς να πράξουμε το ίδιο.

Οι Παγκόσμιες Ημέρες Νεολαίας δεν είναι μόνο μια συνάντηση νέων, αλλά στιγμές Λατρείας, Θείας Λειτουργίας και Κατήχησης, που σημαίνει ότι κάθε προσκυνητής έχει πολλές ευκαιρίες να συναντήσει τον Ιησού Χριστό με πολλούς και προσωπικούς τρόπους.

Μεγάλα γεγονότα, συνάντηση με καινούργιους ανθρώπους, στιγμές προσευχής και τόσα άλλα. Στην φετινή ΠΗΝ μπορούμε

να θυμηθούμε τον αγώνα δρόμου 5 χιλιομέτρων μέσω Łódź στη μέση της νύχτας ώστε να συγκεντρωθούν χρήματα για φιλανθρωπίες. Τη συγκίνηση των προσκυνητών τις μέρες της ΠΗΝ: οι συνεσταλμένοι άφησαν κατά μέρος την ντροπή τους, οι καρδιές άνοιξαν, δημιουργήθηκαν φιλίες. Την έμπνευση των ανθρώπων του Chemin Neuf, που όχι μόνο αφιέρωσαν τόσο χρόνο και ενέργεια για να οργανώσουν αυτή την εβδομάδα, αλλά που μέσω της πίστης τους, έγιναν φάροι χαράς και γαλήνης για όλους μας. Τα προαναφερθέντα αφορούν λίγες στιγμές από τα πολλά όμορφα που συνέβησαν.

Μετά από όλα αυτά, επιστρέφοντας στην πραγματικότητα του κόσμου μας, είναι πολύ εύκολο να νιώθει κανείς αποθαρρυσμένος, να αφήνει το πνεύμα και τη χαρά της ΠΗΝ πίσω του. Κι όμως, κάτι από την εικόνα 1.5 εκατομμυρίου μελών της καθολικής οικογένειάς μας να κρατάνε κεριά, φέρνει ελπίδα στον κόσμο μας. Η ΠΗΝ δεν τελειώνει, αλλά συνεχίζεται και αύριο στο σπίτι μας. Η χαώδης ατμόσφαιρα και ο ήχος της νεολαίας παντού μπορεί να έμεινε πίσω στην Πολωνία, αλλά όσο για το μήνυμα ελπίδας και ευσπλαχνίας, κάθε προσκυνητής το φέρνει μαζί του στην πατρίδα του και το μεταδίδει γύρω του.

Εντυπώσεις από την 31η Παγκόσμια Ημέρα Νεολαίας στην Κρακοβία - 2016

π. Γιώργος Ντάγκας
Εφημέριος Αγ. Ανδρέα Πάτρας

Η Παγκόσμια Ημέρα Νεολαίας (Π.Η.Ν.) είναι μια μεγάλη γιορτή. Μια παγκόσμια γιορτή! Θυμάμαι ότι την πρώτη φορά που συμμετείχα στο Σύνδνεϋ, το 2008, έκλαιγα από συγκίνηση! Ξέρεις τι είναι να βλέπεις νέους από όλα τα κράτη της γης με διαφορετικό χρώμα δέρματος, διαφορετική γλώσσα, διαφορετικές συνήθειες αλλά ενωμένοι, σαν μια μεγάλη αγκαλιά, να τραγουδούν και να υμνούν το Θεό και να ξεσηκώνουν τις πόλεις που επισκέπτονται με το κέφι και τη ζωντάνια τους; Αυτή την εμπειρία πρέπει να τη ζήσουν όλοι οι νέοι τουλάχιστον μια φορά στη ζωή τους!

Οι εντυπώσεις των Ελλήνων προσκυνητών ήταν άριστες από την εμπειρία της Κρακοβίας αλλά και γενικά της Πολωνίας.

Μία χώρα φιλόξενη, οργανωμένη αλλά και βαθύτατα θρησκευόμενη! Την πρώτη

εβδομάδα την περάσαμε στην επαρχία του Sosnowiec, φιλοξενούμενοι σε σπίτια Πολωνών ενοριτών. Οι άνθρωποι έγιναν θυσία για τα παιδιά μας, φροντίζοντάς τα σαν πραγματικοί γονείς! Παράλληλα είχαμε την ευκαιρία να επισκεφτούμε ιερούς τόπους, όπως τη «Μαύρη Παναγία» της Czestochowa, αλλά και μέρη τα οποία μας συγκλόνισαν ψυχικά, όπως τα στρατόπεδα στο Άουσβιτς.

Η δεύτερη εβδομάδα εκτυλίχθηκε στην πανέμορφη πόλη της Κρακοβίας. Η έναρξη έγινε με την υπαίθρια θεία Λειτουργία από τον Αρχιεπίσκοπο της Κρακοβίας, ενώ την επόμενη ημέρα είχαμε την επίσημη υποδοχή του Πάπα Φραγκίσκου και την μεθεπόμενη τον Δρόμο του Σταυρού. Το αποκορύφωμα όμως πραγματοποιήθηκε κατά το τελευταίο Σαββατοκύριακο. Ξεκινήσαμε την πεζοπορία με τραγούδι, γέλιο, θέληση και υπομονή, για να φτάσουμε στον προορισμό μας, 15 περίπου χιλιόμετρα από το κέντρο της Κρακοβίας. Θα συναντιόμασταν για ακόμα μια φορά, την τελευταία, 2 εκατομμύρια νέοι από όλα τα κράτη, για να τελέσουμε την παγκόσμια προσευχή. Παρόλες τις δύσκολες συνθήκες και τα προβλήματα, που αντιμετωπίσαμε, όπως κούραση, ζέστη, τάσεις για λιποθυμία, φθάσαμε τελικά στον προορισμό μας, στο Campus Misericordiae (λιβάδι της ευσπλαχνίας), μετά από 5 ώρες πορείας μετά προσευχής.

Το απόγευμα ξεκίνησε η απογευματινή δέηση με τον Πάπα Φραγκίσκο. Κάθε παρουσίαση υλικού και πνευματικού έργου ευσπλαχνίας ακολουθούσε δραματοποιημένη ανα-

παράσταση από εθελοντές ηθοποιούς, ενώ, παράλληλα, υπήρχαν προσωπικές μαρτυρίες από πολύπαθους νέους, όπως μιας κοπέλας από την εμπόλεμη Συρία. Το αποκορύφωμα, όμως, ήταν κατά τη διάρκεια της «Αγίας Ώρας». Με το Πανάχραντο Μυστήριο εκτεθειμένο στην αγία Τράπεζα δημιουργήθηκε κατανυκτική σιγή. Ακολούθησε ο ψαλμός Misericordia Domini, με όλους τους νέους να είναι γονατιστοί και να κρατούν στο χέρι τους ένα αναμμένο κερί. Στη συνέχεια, με προτροπή του Πάπα Φραγκίσκου, δημιουργήσαμε μια ανθρώπινη γέφυρα. Δύο εκατομμύρια νέοι ένωσαν τα χέρια τους και προσεύχονταν σιωπηλά για μερικά λεπτά. Ήταν πολύ συγκινητικό!

Αφού διανυκτερεύσαμε κάτω από τα αστέρια, ολοκληρώθηκε το πρωί η Π.Η.Ν. με την τέλεση της θείας Λειτουργίας. Ο Πάπας κατά τη διάρκεια της ομιλίας του είπε στους νέους να μη φοβούνται να ρισκάρουν να απλώνουν το χέρι τους ως ένδειξη φιλίας, διότι, όποιος δεν παίρνει ρίσκα στη ζωή, δεν κερδίζει. Τη θεία Λειτουργία πλαισίωσαν χορωδίες και ορχήστρες με εκατοντάδες μουσικούς, οι οποίοι ύμνησαν τον Κύριο με αγγελικές μελωδίες! Στο τέλος ο Πάπας Φραγκίσκος ανακοίνωσε, ότι η επόμενη Π.Η.Ν. θα γίνει το 2019 στην πόλη του Παναμά! Πολλά παιδιά άρχισαν ήδη να κάνουν τον προγραμματισμό τους!

Έφτασε τελικά η ώρα μας αναχώρησης από το Campus Misericordiae. Μαζέψαμε τα πράγματά μας και πήραμε κουρασμένοι, αλλά ευχαριστημένοι, τον δρόμο της επιστροφής. Μετά τον καυτό ήλιο, όμως, ο καιρός άλλαξε. Έπιασε καταιγίδα! Όλοι οι προσκυνητές αναστατωθήκαμε, γιατί η βροχή άρχισε να δυναμώνει και ο δρόμος, που είχαμε να διανύσουμε ακόμα, ήταν τουλάχιστον 3 ώρες. Ευτυχώς, η βροχή δεν κράτησε πολύ. Αποδείξαμε, πάντως, ότι είμαστε Χριστιανοί παντός καιρού, όχι μόνο Χριστιανοί της λιακάδας. Αυτό, βέβαια, έχει και συμβολικό νόημα, ότι μένουμε κοντά στον Χριστό, όχι μόνο όταν τα

πράγματα μας έρχονται βολικά, αλλά και όταν μας έρχονται ανάποδα. Εκεί φαίνεται η πραγματική πίστη! Όλη την ταλαιπωρία μας την υποστήκαμε ευχάριστα, σαν μια μικρή θυσία για τον Ιησού Χριστό. Εξάλλου η Π.Η.Ν. δεν είναι τουρισμός αλλά προσκύνημα...

Ανάργυρος Βαρβαλίτης

Δεν είναι δυνατόν να περιγράψω με λίγα λόγια τα συναισθήματα μου για όσα βίωσα στην Κρακοβία, Πρόκειται για γεγονόδες που όποιος έχει τη δυνατότητα, δεν πρέπει να χάσει.

Όλα ξεκίνησαν με την ολοκλήρωση της εγγραφής μου στην πρώτη μου Π.Η.Ν., μια στιγμή την οποία περίμενα αρκετά χρόνια. Χαρά, αγωνία, ενθουσιασμός, πολλά τα συναισθήματα. Λίγο πριν την αναχώρησή μας ένιωθα ότι θα κάνω ένα ταξίδι, όπου θα έχει πολύ κόσμος. Γελάστηκα.

Φτάνοντας όπου θα διαμέναμε για έξι μέρες, ήδη μπορούσα να δω και να νιώσω την διαφορετική ατμόσφαιρα τόσο από τις οικογένειές που είχαν αναλάβει την φροντίδα μας όσο και από το περιβάλλον που ήταν τελείως διαφορετικό από όσα ξέρω. Η πρώτη εβδομάδα πέρασε σχετικά γρήγορα, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι βιώσαμε λίγα πράγματα. Επισκεφθήκαμε προσκυνήματα και μάθαμε για την ιστορία της Πολωνίας, είδαμε τοπία

που κόβουν την ανάσα και λάβαμε μέρος σε διάφορα φεστιβάλ και πεζοπορίες όπου είχαμε την χαρά να γνωρίσουμε άτομα από άλλες χώρες και ηπείρους. Καθώς πλησίαζε η ώρα της αναχώρησης μας για την πόλη της Κρακοβίας, τα συναισθήματα άρχισαν να γίνονται πιο έντονα, θα αποχαιρετούσαμε τις οικογένειές που για μια εβδομάδα μας ζέσταναν με την αγάπη τους και μας έκαναν να νιώσουμε σαν πραγματικά μέλη της δίκης τους οικογένειας. Εκείνη την Δευτέρα του αποχαιρετισμού πολλά δάκρυα κύλησαν, και μάλιστα τα περισσότερα από τις μητέρες οι οποίες μας είχαν φροντίσει σαν παιδιά τους. Δεν αποχαιρετούσα άτομα τα οποία ήξερα απλά για έξι μέρες, ένιωθα ότι άφηνα πίσω μου άτομα τα οποία μου άνοιξαν την πόρτα του σπιτιού τους και με γέμισαν με αγάπη, άτομα στα οποία νιώθω υπόχρεος για όλα όσα μου προσέφεραν. Πιστεύω ήταν η πρώτη φορά που ένιωσα να δένομαι τόσο γρήγορα με κάποιον και αυτό είναι ένα από τα μοναδικά συναισθήματα της ΠΗΝ.

Στην Κρακοβία, από την πρώτη στιγμή το κλίμα άρχισε να αλλάζει. Κοιτώντας από το παράθυρο του λεωφορείου έβλεπα τους δρόμους της πόλης να γεμίζουν με νέους με πολύχρωμα σακίδια και σημαίες, που δεν είχα ξαναδεί στην ζωή μου! Τις πρώτες δυο ημέρες η πόλη πλημμύρισε από νέους και νέ-

ες από κάθε γωνιά του πλανήτη. Η ατμόσφαιρα ήταν απλά μαγική, κάτι το οποίο δεν είχα δει ποτέ ξανά στην ζωή μου. Όπου και αν κοιτούσα έβλεπα πολύχρωμες σημαίες και από κάτω τους ομάδες νέων να τραγουδούν ύμνους και τραγούδια στις γλώσσες τους. Όλοι ανεξαιρέτως ήταν τόσο θετικοί, ένιωθα λες και ζούσα σε παραμύθι! Δε βρέθηκε άτομο στο οποίο να μίλησα και να μη με καλημέρισε με το μεγαλύτερο χαμόγελο, άτομο το οποίο να χαιρέτησα και να μην έκανε το ίδιο. Συμπεριλαμβάνω άτομα του στρατού και της αστυνομίας, κάτι που προσωπικά δεν είχα ξαναδεί: με παραξένεψε ιδιαίτερα ότι ενώ αυτοί οι άνθρωποι βρίσκονταν εκεί για να κάνουν τη δουλειά τους, συνέβαλαν σ' αυτό το όμορφο κλίμα. Ήταν όλοι τόσο θετικοί, που έκαναν την εμπειρία ακόμα καλύτερη!

Το ρολόι της κεντρικής πλατείας μετρούσε αντίστροφα προς την έναρξη της 15ης παγκόσμιας ημέρας νεολαίας και όλοι οι δρόμοι ήταν γεμάτοι με νέους που βάδιζαν προς το πάρκο "Blonia" για την επίσημη τελετή έναρξης. Ήταν επίσης η πρώτη φορά που θα βρισκόμασταν όλες οι χώρες μαζί και η πρώτη φορά που θα τραγουδούσαμε τον ύμνο της ΠΗΝ μαζί. Μόλις τραγουδήσαμε τον ύμνο με τα χέρια ενωμένα, ανατρίχιασα. Δε θα ξεχάσω αυτή τη μαγική εικόνα! Βλέποντας την ελληνική σημαία, ο κόσμος μας χαιρετούσε. Γνωρίσαμε κι άλλους Έλληνες που ζούσαν εκεί.

Το τελευταίο Σαββατοκύριακο, έχοντας τελειώσει τις πρωινές μας κατηχήσεις, ξεκινήσαμε το περπάτημα προς το "Campus Misericordiae" τον "Τόπο της ελεημοσύνης". Εκεί ζήσαμε τις τελευταίες και καλύτερες στιγμές μαζί με εκατομμύρια άλλους. Ο λόγος του Πάπα ήταν κάτι που δεν πίστευα πως θα με επηρέαζε τόσο. Άλλαξε τον τρόπο που βλέπω ορισμένα πράγματα και που σκέφτομαι. Στο τέλος αυτής της συγκλονιστικής εμπειρίας, έτρεξαν δάκρυα χαράς και ευγνωμοσύνης για την ευκαιρία να λάβω μέρος σε κάτι τόσο μεγάλο και δάκρυα λύπης που η γιορτή τελείωσε.

Η ελληνική ομάδα μας ήταν από τις λίγες που γύρισαν πίσω στην πόλη μετά την τελετή λήξης, καθώς οι περισσότεροι βρίσκονταν ήδη στον δρόμο για το σπίτι τους. Στο κέντρο της Κρακοβίας, αντικρίζοντας τους γερανούς να ξεστολίζουν και να καθαρίζουν την περιοχή, ένιωθα ένα κενό. Δεν κατάλαβα ποτέ πως πέρασαν δεκαπέντε μέρες τόσο γρήγορα. Κι όμως, μέσα σε αυτές τις μέρες ένιωσα και αποκόμισα όσα κάποιος μπορεί να μην αποκομίσουν σε μια ζωή ολόκληρη. Νιώθω ευγνώμων. Ξεκίνησα με την σκέψη ότι το ταξίδι σε ξένη χώρα είναι το καλύτερο μέρος της ΠΗΝ. Εκείνη την στιγμή καταλάβαινα πόσο λάθος ήμουν για μια ακόμη φορά!

Τι έχω να πω λοιπόν για αυτήν μου την εμπειρία; Ήταν η καλύτερη εμπειρία που είχα μέχρι τώρα στην ζωή μου. Τα συναισθήματα ήταν αμέτρητα, η ατμόσφαιρα μαγική και μοναδική, οι αναμνήσεις ανεξίτηλες. Τίποτα δεν μπορεί να περιγράψει αυτά που βίωσα. Μην χάσετε την ευκαιρία για μια εμπειρία ζωής, μια εμπειρία που όμοιά της δεν υπάρχει. Τα λέμε στον Παναμά το 2019!

Εβελίνα Μανωλά
«Εάν δεν προσφέρουμε τον καλύτερο εαυτό μας, ο κόσμος ποτέ δε θα γίνει διαφορετικός»

Από τις 21 έως τις 31 Ιουλίου 2016 έλαβε χώρα η Παγκόσμια Ημέρα Νεολαίας στην Πολωνία. Για τον εορτασμό του Έκτακτου Ιωβηλαίου Έτους, το θέμα της φετινής ΠΗΝ ήταν «Μακάριοι οι ελεήμονες, γιατί αυτοί θα ωφεληθούν» (Μτ 5,7). Τρία εκατομμύρια νέοι, ιερείς κι άλλοι θρησκευόμενοι άνθρωποι βρέθηκαν στην Κρακοβία, στην πατρίδα του Πάπα Ιωάννη Παύλου II, για να γιορτάσουν αυτό το απίστευτο φεστιβάλ νεολαίας που διοργανώνεται κάθε τρία χρόνια από την Καθολική Εκκλησία και συγκεντρώνει ανθρώπους από όλα τα μήκη της γης, όλους τους πολιτισμούς κι όλα τα κοινωνικά στρώματα

Κατά την πρώτη εβδομάδα του ταξιδιού οι νέοι φιλοξενήθηκαν στις εκκλησιαστικές επαρχίες της Πολωνίας και δέχτηκαν την εξαιρετική φιλοξενία των ντόπιων. Τη δεύτερη εβδομάδα οι προσκυνητές μεταφέρθηκαν στην Κρακοβία όπου έλαβαν χώρα όλες οι κύριες δραστηριότητες. Ολόκληρη η χώρα και οι πολίτες της χόρευαν στους ρυθμούς της ΠΗΝ. Ήταν σα να είχε γίνει μια μυστική συμφωνία όπου όλοι είχαν σκοπό της ζωής τους να μη φύγει προσκυνητής δυσσχεστημένος.

Σε μία από τις συγκεντρώσεις αναφέρει ο Πάπας Φραγκίσκος κατά την ομιλία του: «Η εποχή που ζούμε δεν απαιτεί νέους 'του καναπέ' αλλά νέους με παπούτσια, ή καλύτερα: με δεμένες μπότες. Χρειάζεται μόνο παίκτες της πρώτης γραμμής και δεν υπάρχει χώρος για 'ζέσταμα στον πάγκο'». Μας καλεί λοιπόν να ονειρευτούμε. Διότι εμείς είμαστε οι πρωταγωνιστές της ιστορίας κι ο Θεός θέλει να μας κάνει να δούμε ότι με εμάς ο κόσμος μπορεί να γίνει διαφορετικός. Μόνο εάν δώσουμε το καλύτερο του εαυτού μας ο κόσμος αυτός μπορεί να αλλάξει. Κάθε λέξη του Πά-

πα άγγιζε τις ψυχές των παρευρισκόμενων κι έδινε κίνητρο κι έμπνευση στο πλήθος των νέων προσκυνητών να μη μένει απαθής αλλά να είναι ενεργό, να δρα και να επιδιώκει την αλλαγή γιατί μόνο τότε ο κόσμος μας θα γίνει καλύτερος.

Η συμμετοχή μου στην Παγκόσμια Ημέρα Νεολαίας ήταν μία εμπειρία ανεκτίμητη. Κέρδισα κι έμαθα πολλά. Κατάλαβα ότι οι άνθρωποι δε χρειάζεται να μιλούν την ίδια γλώσσα για να προσευχηθούν μαζί κι ότι η ικανότητα του να ωφελείσαι από τα όσα συμβαίνουν γύρω σου είναι στην πραγματικότητα η ικανότητα του να είσαι ανοιχτός σε ό,τι νέο ή διαφορετικό. Έμαθα ακόμη ότι η φιλία δεν έχει σύνορα, το χιούμορ δεν έχει καταγωγή κι ότι ο ελληνικός καφές δεν είναι και τόσο ελληνικός εν τέλει! Εμπέδωσα επίσης ότι η Ντάκα είναι η πρωτεύουσα του Μπαγκλαντές. Και αυτή τη φορά δε θα το ξεχάσω πια, γιατί ξέρω ότι από εκεί ήρθε το μικρόσωμο κορίτσι με τα εκφραστικά μάτια και το αστείρευτο χιούμορ.

Λένε πως η νεότητα είναι το δώρο της φύσης στον άνθρωπο. Κατά τη διάρκεια της

συμμετοχής μου στην ΠΗΝ, κατάλαβα ότι νεότητα σημαίνει μέσα σε κλάσματα του δευτερολέπτου ένα ολόκληρο πλήθος προσκυνητών να βρεθεί από την κερκίδα στη σκηνή με το άκουσμα ενός τραγουδιού, κι ας είχε μόλις καταφέρει ο καθένας να πάρει τη θέση του ύστερα από μισή ώρα οργάνωσης. Νεότητα σημαίνει να έχεις την ενέργεια να τραγουδάς, να γελάς, να χορεύεις κατά τη διάρκεια ενός πολύωρου προσκυνηματος. Νεότητα είναι ακόμη όταν όλοι με μια φωνή φωνάζουν ότι «θέλουν κι άλλο» στο τέλος μίας εξαντλητικής ημέρας δραστηριοτήτων.

Μετά την καταληκτική Θεία Λειτουργία, ο Πάπας ανακοίνωσε ότι η επόμενη Παγκόσμια Ημέρα Νεολαίας θα διεξαχθεί στον Παναμά το 2019. Ερχόμενη από μία χώρα όπου το να είσαι καθολικός είναι συνώνυμο του να ανήκεις σε μία θρησκευτική μειονότητα, θεωρώ εξαιρετικά ωφέλιμο για τους νέους Έλληνες να ζήσουν τουλάχιστον μία φορά στη ζωή τους την εμπειρία της Παγκόσμιας Ημέρας Νεολαίας. Η «περιπέτεια» αυτή είναι μέρος της διαδικασίας εύρεσης της χριστιανικής μας ταυτότητας και ένα πνευματικό ταξίδι για την εμβάθυνση της πίστης μας.

Οι γιορτές της Παναγίας το Σεπτέμβριο

Κατά το μήνα Σεπτέμβριο η Καθολική Εκκλησία εορτάζει πολλές φορές την Παναγία.

Στις 8 Σεπτεμβρίου εορτάζεται η Γέννηση της Θεοτόκου, στις 12 το Άγιο Όνομα της Παναγίας και στις 15 του ιδίου μήνα έχει καθιερωθεί η γιορτή της Παναγίας της Πονεμένης (Addolorata ή Dolorosa).

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Η Εκκλησία εορτάζει τη γέννηση της Παναγίας τουλάχιστον από τον 6ο αιώνα. Η γιορτή εισήχθη από τον πάπα Σέργιο Α΄ γύρω στο 701 και επιλέχθηκε να γιορτάζεται τον Σεπτέμβριο επειδή τότε η Ανατολική Εκκλησία ανοίγει το λειτουργικό έτος της. Στο πλαίσιο αυτό, η γέννηση της Μαρίας ερμηνευόταν ως ένα ξεκίνημα, ως το άστρο της αυγής που αναγγέλλει τον Ήλιο της δικαιοσύνης.

Από την αιωνιότητα, ο Πατέρας εργάζεται για την ετοιμασία της Παναγίας, Εκείνης που επρόκειτο να γίνει η μητέρα του Υιού του, ο ναός του Αγίου Πνεύματος. Με τη γέννησή της εκπληρώνεται η ενσάρκωση

Η Γέννηση της Θεοτόκου, 1296-1300. Μωσαϊκό στην εκκλησία της Santa Maria, Trastevere, Ρώμη.

του Λόγου στην ιστορία των ανθρώπων και εγκαθιδρύεται η βασιλεία του Θεού. Με την Παναγία, ο ουρανός έρχεται πιο κοντά σε εμάς. Τιμώντας τη γέννηση της Μητέρας του Θεού φτάνουμε στο αληθινό νόημα και τον σκοπό αυτού του γεγονότος, που είναι η ενσάρκωση του Λόγου· δηλαδή η Μαρία γεννιέται και μεγαλώνει για να γίνει η Μητέρα του Βασιλιά των αιώνων, του Θεού. Το δώρο που εορτάζουμε και που βλέπουμε στη Μαρία την ημέρα της γεννήσεώς της είναι ότι γεννιέται ένα «Άστρο», που στη θάλασσα της ζωής μας κρατάει ανοιχτά τα μάτια μας σε έναν ορίζοντα ελπίδας για το αύριο και μας εμπιστεύεται σε έναν Πατέρα που δεν απογοητεύει, δεν εγκαταλείπει και δεν κουράζεται να σκύβει στις αδυναμίες και τις δυσκολίες μας. Και

η Μαρία έχει έναν καθοριστικό ρόλο, γιατί αφυπνίζει στην ψυχή μας την επιθυμία για τον θησαυρό που κατοικεί μέσα μας και που μας περιμένει: μια ζωή αιώνια, που όμως ο καθένας έχει κληθεί να υφάνει μέρα με τη μέρα θεμελιώνοντας τη ζωή του επάνω στο βράχο που είναι ο Χριστός.

Η αυγή της ανθρώπινης ελπίδας λάμπει για όλους στο πρόσωπο της Παναγίας που μας δόθηκε και γεννήθηκε για μας, σαν χαμόγελο του Θεού προς τα πλάσματά του. Μέσω Εκείνης ο Πατέρας θέλει να μας αναγεννήσει ως αληθινά παιδιά του που μπορούν να έχουν πάντα τη βεβαιότητα ότι θα τα κοιτάξει ευσπλαχνικά, με το βλέμμα εκείνο που αναζητά να τα συναντήσει. Γεννιέται όπως εμείς, για να γίνει Μητέρα μας και να μας διδάξει σύμφωνα με τη δική της ζωή, όταν καταφεύγουμε σ' Εκείνη και όταν εγκαταλειπόμαστε στον Κύριο, ώστε η χάρη της να μας γεμίσει και να μας μεταμορφώσει σε γόνιμη γη. Μπορούμε, λοιπόν, να νιώσουμε ότι μας κοιτάζει και μας προστατεύει μια Μητέρα μέσω της οποίας, κάθε μέρα, έρχεται σ' εμάς Εκείνος που είναι ο μόνος ο οποίος μας λυτρώνει, μας ελευθερώνει και μας θεραπεύει. Ας την δεχθούμε, λοιπόν, γιορτάζοντας τη γέννησή της μέσα στην καρδιά μας, ας την επικαλεστούμε και ας είναι το όνομά της, μετά από εκείνο του Κυρίου, πάνω από κάθε άλλο όνομα. Ζητάει για μας κάθε καλό και διώχνει από εμάς κάθε κακό.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ: Η γέννησή σου, Παναγία, ας μας διδάξει την εγκατάλειψη των μικρών στα χέρια του Θεού. Ας μας υποδείξει πού να θέσουμε και να αναζητήσουμε τη χαρά και την ειρήνη: εκεί όπου είναι γραμμένα τα ονόματά μας, εκεί που εσύ μεσιτεύεις, Μητέρα και Βασίλισσα, εμπιστοσύνη, γλυκύτητα και ελπίδα μας. Σ' εσένα η ρίζα και ο καρπός κάθε καλού δέντρου μας λέει μέσα στη σιωπή σου: «Μείνε μαζί με τον Ιησού... κάνετε ό,τι σας πει», ώστε να μην λείψει ποτέ το καλό

κρασί στη γιορτή, στην απόλυτη χαρά της παρουσίας του, Αγία Μαρία!

ΤΟ ΑΓΙΟΤΑΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Η γιορτή αυτή δεν είναι υποχρεωτική και εορτάζεται στις 12 Σεπτεμβρίου. Ο σκοπός του εορτασμού του Ονόματος της Παναγίας είναι η ανάμνηση όλων των προνομίων που ο Θεός παραχώρησε στη Μαρία και όλων των χαρίτων που έχουμε λάβει διαμέσου της μεσιτείας και της μεσολάβησής της. Το Όνομα της Μαρίας περιέχει έναν πλούτο πνευματικό για εμάς, όπως και το όνομα του Ιησού. Πάνω από εβδομήντα επτά διαφορετικές ερμηνείες έχουν δοθεί στο Όνομα της Μαρίας, σύμφωνα με τις οποίες θεωρήθηκε όνομα αιγυπτιακής, συριακής, εβραϊκής προέλευσης, ή ακόμη και όνομα απλό ή σύνθετο. Υπενθυμίζουμε τα τέσσερα κύρια:

Φωτοδότρια, η Αωμος Παναγία που δεν την αμαύρωσε ποτέ η αμαρτία, η γυναίκα που είναι ντυμένη με τον ήλιο, Εκείνη που έδωσε στον κόσμο το αληθινό φως, το φως της ζωής.

Άστρο της Θάλασσας. Ο ύμνος Ave maris stella και το αντίφωνο της Παρουσίας Alma Redemptoris Mater, την περίοδο των Χριστουγέννων, την χαιρετούν μ' αυτόν τον τρόπο. Ξέρουμε ότι άστρο της θάλασσας είναι το υψηλότερο, το λαμπρότερο και το τελευταίο αστέρι της Μικρής Άρκτου, που βρίσκεται πολύ κοντά στον πόλο της γης και μοιάζει ακίνητο. Όποιος δεν έχει πυξίδα, χρησιμοποιεί αυτό το άστρο για να προσανατολιστεί και να πορευθεί. Έτσι η Μαρία, ανάμεσα στα πλάσματα, είναι εκείνο με την υψηλότερη αξιοπρέπεια, η ομορφότερη, η πιο κοντινή στον Θεό, αμετάβλητη στην

αγάπη και την αγνότητά της. Γι' αυτό είναι για μας παράδειγμα όλων των αρετών, που φωτίζει τη ζωή μας και μας διδάσκει τον δρόμο για να φύγουμε από το σκοτάδι και να ενωθούμε με τον Θεό, το αληθινό φως.

Πικρή θάλασσα. Είναι, πράγματι, η Παναγία, με την έννοια ότι, με τη μητρική αγάπη της, καθιστά πικρές για μας τις χαρές της ζωής που μας εξαπατούν και μας κάνουν να ξεχνάμε το αληθινό και μοναδικό αγαθό. Επίσης, με την έννοια ότι κατά το Πάθος του Υιού της, η λόγχη του πόνου διαπέρασε την καρδιά της. Είναι θάλασσα, επειδή είναι ανεξάντλητη σε καλοσύνη και γενναιοδωρία προς όλα τα παιδιά της. Όπως είναι απροσμέτρητες οι σταγόνες της θάλασσας, έτσι κι εμείς δεν μπορούμε να υποψιαστούμε το τεράστιο σύνολο από χάρες που ο Θεός χορήγησε στην ψυχή της Μαρίας από τη σύλληψή της ως την Μετάστασή της στον ουρανό.

Κυρία ή δέσποινα. Η Μαρία είναι, πραγματικά η Κυρία μας. Αυτό σημαίνει ότι είναι Βασίλισσα, Κυρίαρχη, διότι η Μητέρα του Βασιλιά Ιησού Χριστού είναι η αγιότερη απ' όλα τα πλάσματα. Συνδεδεμένη με τον Λυτρωτή σε όλα τα μυστήριά του, είναι ενωμένη μαζί του στον ουρανό με το σώμα και την ψυχή της και, αιωνίως μακάρια, μεσιτεύει αδιάκοπα για μας, αποδίδοντας στις ψυχές μας τις αξιομισθίες που η ίδια απέκτησε μπροστά σ' Εκείνον και τις χάρες των οποίων έγινε μεσίτρια και διαχειρίστρια.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ: Σε παρακαλούμε, παντοδύναμε Θεέ, ώστε η Παναγία να αποκτήσει την ευσπλαχνική χάρη σου για όλους όσοι εορτάζουν το ένδοξο Όνομά της. Διαμέσου του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, του Υιού σου, που ζει και βασιλεύει μ' Εσένα εν τη ενότητι του Παναγίου Πνεύματος. Αμήν.

Λεπτομέρεια τέμπλου του Stauffenberg
-Η αποκαθήλωση-τα δάκρυα της Μαρίας, 15ος αι.
Μουσείο του Unterlinden, Αλσατία.

Η ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΠΟΝΕΜΕΝΗ 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Εορτή της Παναγίας της Πονεμένης: 15 Σεπτεμβρίου. Η γιορτή αυτή ανάγεται στον δωδέκατο αιώνα. Προωθήθηκε ιδιαίτερα από τους Κιστερσιανούς και τους Σερβίτες, μάλιστα τόσο, ώστε κατά τον δέκατο τέταρτο και τον δέκατο πέμπτο αιώνα εορταζόταν ευρύτατα πλέον σε ολόκληρη την Καθολική Εκκλησία. Ο πάπας Βενέδικτος ΙΓ΄ προσέθεσε την εορτή στο Ρωμαϊκό Ημερολόγιο το 1727 την Παρασκευή πριν από την Κυριακή των Βαΐων. Το 1913 ο πάπας Πίος Ι΄ καθόρισε την ημέρα εορτασμού στις 15 Σεπτεμβρίου. Ο τίτλος «Παναγία Πονεμένη» εστιάζει στον έντονο πόνο της Μαρίας κατά τη διάρκεια του Πάθους και του θανάτου του Χριστού. «Οι Επτά Θλίψεις», ο τίτλος υπό τον οποίο εορταζόταν κατά τον 17ο αιώνα, αναφερόταν στα επτά

σπαθιά που διαπέρασαν την Καρδιά της Μαρίας. Οι Επτά Θλίψεις της Παναγίας είναι, λοιπόν, μια λαϊκή ευλάβεια της Καθολικής Εκκλησίας. Στην κοινή θρησκευτική εικονογραφία της Καθολικής Εκκλησίας, η Παναγία αναπαρίσταται δακρυσμένη, με πρόσωπο που υποφέρει, καθώς επτά σπαθιά τρυπάνε την καρδιά της.

Οι Επτά Θλίψεις είναι γεγονότα στη ζωή της Παναγίας, που δεν πρέπει να συγχέονται με τα πέντε Λυπηρά Μυστήρια του Ροδαρίου. Είναι συνήθης ευλάβεια για τους καθολικούς να απαγγέλλουν ένα Πάτερ Ημών και επτά Χαίρε Μαρία για την καθεμία.

ΟΙ ΕΠΤΑ ΘΛΙΨΕΙΣ

1. Η προφητεία του Συμεών (Λκ 2:34-35)

Σκέψη: Πόσο μεγάλο ήταν το σοκ για την Καρδιά της Παναγίας, ακούγοντας τα θλιβερά λόγια με τα οποία ο άγιος Συμεών της μίλησε για το πικρό Πάθος και τον θάνατο του αγαπημένου Παιδιού της, καθώς εκείνη τη

στιγμή συνειδητοποίησε όλες τις προσβολές, τα χτυπήματα και τα βάσανα που θα προσέφεραν οι ασεβείς στον Λυτρωτή του κόσμου. Όμως ένα ακόμη πιο κοφτερό σπαθί διαπέρασε την ψυχή της. Ήταν η σκέψη της αχαριστίας των ανθρώπων προς τον Υιό της. Τώρα, ας σκεφτούμε ότι η συγκατάθεσή μας στις αμαρτίες μας, μας τοποθετεί ανάμεσα στους αγνώμονες.

2. Η φυγή στην Αίγυπτο (Μτ 2:13-14)

Σκέψη: Ας σκεφτούμε τον οξύ πόνο που ένιωσε η Παναγία όταν ο άγιος Ιωσήφ προειδοποιήθηκε από έναν άγγελο ότι έπρεπε να φύγουν τη νύχτα, ώστε να σωθεί ο μικρός Ιησούς από τη σφαγή που διέταξε ο Ηρώδης. Την αγωνία της μήπως και συλλαμβάνονταν από τους στρατιώτες, τις μεγάλες στερήσεις της κατά το μακρύ εκείνο ταξίδι, τα βάσανά της στον τόπο εξορίας ανάμεσα σε τόσους ειδωλολάτρες. Και ας σκεφτούμε πόσες φορές ανανεώσαμε εκείνη την πικρή θλίψη της Παναγίας, όταν οι αμαρτίες μας ανάγκασαν τον Υιό της να φύγει από την καρδιά μας.

Λόγια της Μητέρας Τερέζας

«Είμαι ένα μολύβι στα χέρια του Θεού»

Ποια είναι η μεγαλύτερη ανάγκη του κόσμου σήμερα;
«Αυτό που περισσότερο έχει ανάγκη ο κόσμος σήμερα είναι άγιοι ιερείς».

3. Η αναζήτηση του μικρού Ιησού (Λκ 2:43-45)

Σκέψη: Όπως κάθε γονιός που αγωνιά όταν χάνει το παιδί του, το ίδιο συνέβη και με την Παναγία. Επιπλέον, η αγωνία της πολλαπλασιάστηκε καθώς αναζήτησε τον αγαπημένο της Ιησού ανάμεσα σε γνωστούς και συγγενείς και δεν έλαβε καμία είδηση. Αμέσως επέστρεψε στην Ιερουσαλήμ για να τον αναζητήσει αγωνιωδώς επί τρεις ημέρες. Ψυχή μου, που τόσες φορές έχασες τον Ιησού σου από τις αμαρτίες σου, και δεν βρήκες λόγο να Τον αναζητήσεις αμέσως, σημάδι που δείχνει ότι δεν καταλαβαίνεις τον πολύτιμο θησαυρό της θεϊκής αγάπης.

4. Η συνάντηση του Ιησού και της Μαρίας στο Δρόμο του Σταυρού (Λκ 23:27)

Σκέψη: Ποιος μπορεί να αντέξει τέτοιο λυπηρό θέαμα; Η τρυφερή και στοργική αυτή Μητέρα συναντάει τον αγαπημένο Υιό της ανάμεσα στον ασεβή όχλο που τον σέρνει σ' έναν απάνθρωπο θάνατο, ενώ είναι γεμάτος πληγές και σκισίματα από το μαστίγιο, στεφανωμένος με αγκάθια, αιμορραγεί και σηκώνει τον βαρύ σταυρό του. Σκέψου, ψυχή μου, τον θρήνο της Μαρίας καθώς βλέπει έτσι το Παιδί της. Ποιος είναι η αιτία τέτοιας θλίψης; Είμαστε όλοι εμείς που πληγώνουμε με τις αμαρτίες μας την καρδιά της Μητέρας μας. Και όμως τόσο συχνά μένουμε ασυγκίνητοι όπως οι πέτρες.

5. Η Σταύρωση (Ιω 19:18, 25, 27)

Σκέψη: Κοίταξε, ψυχή μου, τον Γολγοθά όπου υπάρχουν δύο βωμοί θυσίας, ο ένας επάνω στο σώμα του Ιησού, ο άλλος επάνω στην καρδιά της Παναγίας. Πόσο θλιβερό είναι το θέαμα εκείνης της Μητέρας που πνίγεται στον πόνο καθώς βλέπει τον Υιό της, κομμάτι του εαυτού της, να καρφώνεται βάνουσα στο ξύλο του σταυρού. Κάθε χτύπη-

Αγία Μητέρα Πονεμένη, Σαλαμάνκα, Ισπανία-Εκκλησία του Τιμίου Σταυρού.

μα του σφυριού, κάθε ράπισμα επάνω στον Σωτήρα, έπεσε και επάνω στην απαρηγόρητη Παναγία.

6. Η αποκαθήλωση του Σώματος του Ιησού από τον Σταυρό (Μκ 15:43-46)

Σκέψη: Ας σκεφτούμε τον πικρότερο πόνο που διαπέρασε την ψυχή της Μαρίας, όταν είδε το νεκρό σώμα του Ιησού επάνω στα γόνατά της, καλυμμένο με αίμα, σκισμένο από βαθιές πληγές. Μητέρα του Ιησού, ποιος δε θα σε συμπονούσε;

7. Η ταφή του Ιησού (Ιω 19:41-42)

Σκέψη: Ας αναλογιστούμε τη θλίψη που γέμισε την καρδιά της Μαρίας όταν είδε τον αγαπημένο Ιησού να κείται μέσα στον τάφο. Και τον απερίγραπτο πόνο της όταν η πέτρα κάλυψε τον ιερό τάφο. Κοίταξε για τελευταία φορά το άψυχο σώμα του Υιού της και όταν σφραγίστηκε η πόρτα του μνήματος, τότε πράγματι η καρδιά της σκίστηκε. ■

Κοντά στα γεγονότα

@ ΚΑΘΟΛΙΚΟΙ ΣΤΗΝ ΚΙΝΑ

Σύμφωνα με το πρακτορείο Églises d'Asie, ο αριθμός των καθολικών στην Κίνα είναι στάσιμος σε λιγότερο από 1% του πληθυσμού. Μια διαπίστωση που βασίζεται σε ένα άρθρο, το οποίο εμφανίστηκε στο περιοδικό Tigrad με υπογραφή του Anthony Lam Sui-ki, ερευνητή στο Κέντρο μελετών Αγίου Πνεύματος, της επισκοπής του Χονγκ-Κονγκ. Όμως η στατιστική παρακολούθηση της Καθολικής Εκκλησίας στην Κίνα δεν είναι εύκολη. Η Εκκλησία εκεί είναι χωρισμένη σε κοινότητες «επίσημες» και «παράνομες». Το κομμουνιστικό καθεστώς, εκτός αυτού, έχει μια πιο πολιτική παρά επιστημονική αντίληψη των στατιστικών και η απουσία πραγματικής θρησκευτικής ελευθερίας εμποδίζει να γίνουν οι μελέτες ανεξάρτητες και αυστηρές.

Apic

@ ΕΝΑ ΚΡΑΤΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΚΟΣΜΙΚΟ

Το Μάιο, ο πάπας Φραγκίσκος έδωσε μια αποκλειστική και μακρά συνέντευξη στη γαλλική εφημερίδα La Croix. Συζητήθηκαν πολλά θέματα: οι ευρωπαϊκές ρίζες της Ευρώπης, οι μεταναστεύσεις, το Ισλάμ, τα σκάνδαλα παιδοφιλίας, όπως επίσης και η κοσμικότητα: «Ένα κράτος πρέπει να είναι κοσμικό. Τα θρησκευτικά κράτη δεν έχουν καλή κατάληξη». Για πολλούς αυτή η συζήτηση δεν είναι ανώδυνη. «Πιστεύω ότι μια κοσμικότητα που συνοδεύεται από έναν στέρεο νόμο εγγύησης της θρησκευτικής ελευθερίας, προσφέρει ένα πλαίσιο για να προχωρήσουμε», συνέχισε. «Αν ένας χριστιανός θέλει να φοράει το σταυρό του, πρέπει να μπορεί να το κάνει. Το ίδιο ισχύει και για ανθρώπους άλλων θρησκειών. Πρέπει να μπορούμε να ομολογούμε την πίστη μας όχι στις παρυφές, αλλά στους κόλπους του πολιτισμού. Η θρησκεία δεν είναι υποκοιλούρα. Το να είμαστε ανοιχτοί στην υπερβατικότητα θα έπρεπε να είναι δικαίωμα για όλους. Και η Γαλλία θα έπρεπε να κάνει ένα βήμα υπό αυτή την έννοια». Όσο για τα κοινωνικά ζητήματα που απασχολούν τους συγχρόνους μας, όπως η ευθανασία ή ο γάμος για όλους, ο Πάπας έχει τη γνώμη ότι «το μέρος για συζήτηση, επιχειρηματολογία, εξηγήσεις και αιτιολογίες είναι το Κοινοβούλιο. Έτσι μεγαλώνει μια κοινωνία. Όταν ψηφιστεί ο νόμος, το κράτος πρέπει να σέβεται τις συνειδήσεις. Σε κάθε νομική δομή, η αντίρρηση συνείδησης πρέπει να είναι παρούσα, γιατί είναι ένα ανθρώπινο δικαίωμα».

La Croix

@ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΣΤΟ ΣΑΝΤΙΑΓΚΟ ΚΑΤΕΣΤΡΕΨΑΝ ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟ

Μια οδυνηρή βεβήλωση συνέβη τον Ιούνιο στο Σαντιάγκο της Χιλής, κατά τη διάρκεια φοιτητικής εκδήλωσης. Κουκουλοφόροι εισήλθαν στην εκκλησία της "Gratitud Nacional", που διαχειρίζονται οι Σαλεσιανοί πατέρες, παίρνοντας και καταστρέφοντας ένα γλυπτό του Εσταυρωμένου Ιησού. Η κίνηση αυτή προκάλεσε την αγανάκτηση του αρχιεπισκόπου του Σαντιάγκο, Ricardo Ezzati, που δήλωσε: «Αυτός ο ναός μου θυμίζει ιστορικές στιγμές της ζωής της χώρας, όπως την προσευχή για τη Χιλή το 1973. Σήμερα, από τον τόπο αυτό, ξαναδηλώνω τη βαθιά ανησυχία μου σχετικά με την επανοικοδόμηση του διαλόγου και της ειρήνης στην κοινωνία μας. Αυτές οι βίαιες πράξεις –που δυστυχώς γίνονται όλο και συχνότερες– μαρτυρούν μια κρίση της εθνικής συνείδησης». Με ταπεινότητα και γαλήνη «ζητώ απ' όσους προβαίνουν σε τέτοιου είδους πράξεις να σκεφτούν την ανάγκη που υπάρχει για αμοιβαίο σεβασμό για όλους μας». Ο αρχιεπίσκοπος κάνει «μια ευρεία έκκληση, σε όλη την εθνική κοινότητα, ώστε να συλλογιστούμε σοβαρά: ποια είναι τα βαθύτερα αίτια αυτής της δυσπιστίας και αυτού του κλίματος βίας; Σίγουρα υπάρχουν βαθιά αίτια, που πρέπει να αφουγκραστούμε και να διακρίνουμε. Σήμερα υπάρχουν στη Χιλή καταστάσεις κοινωνικής αδικίας που δε θα έπρεπε να υπάρχουν. Ας κάνουμε μια προσπάθεια να επιστρέψουμε στο διάλογο για την κοινή ζωή μας. Πιστεύω ότι μέσα σε ένα πνεύμα αλληλεγγύης και αναζήτησης του κοινού καλού, αυτές οι αδικίες θα μπορέσουν να ξεπεραστούν σταδιακά». Οι εφημέριοι της πόλης και οι Σαλεσιανοί υπογράμμισαν ότι χρειάζεται μεγαλύτερη προστασία για τις εκκλησίες της πόλης.

Avvenire

@ MAXH ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Ο αριθμός ανιθαγενών παγκοσμίως εκτιμάται στα δέκα εκατομμύρια. «Η ανιθαγένεια δε θα έπρεπε να υπάρχει. Είναι μια ανωμαλία», δήλωσε η Radha Govil της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες σε ένα συνέδριο που διοργανώθηκε επάνω στο θέμα αυτό από το Οικουμενικό Συμβούλιο των Εκκλησιών, στην Αντίς Αμπέμπα (Αιθιοπία), τον περασμένο Μάιο. «Η ανιθαγένεια κάνει αόρατη στα μάτια των εθνικών αρχών την ευάλωτη κατάσταση των ανθρώπων απέναντι στην κακομεταχείριση ή την άρνηση των δικαιωμάτων τους. Το δικαίωμα σε μια εθνικότητα είναι ένα θεμελιώδες, καθώς έτσι επιτυγχάνεται η πρόσβαση στην προστασία όλων των άλλων ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Πρόκειται στην πραγματικότητα για 'το δικαίωμα να έχουν δικαιώματα'», δήλωσε ο Peter Prove, διευθυντής της Επιτροπής των Εκκλησιών για τις εξωτερικές υποθέσεις της Οικουμενικού Συμβουλίου Εκκλησιών. Στην Αφρική, η ανιθαγένεια είναι αποτέλεσμα κυρίως των διακρίσεων απέναντι στις γυναίκες ή τις μειονότητες, διοικητικών εμποδίων ή προβλημάτων στα μητρώα γεννήσεων. Ο σκοπός της συνάντησης ήταν να κινητοποιήσουν τις Εκκλησίες της ηπείρου να δεσμευθούν κατά της αδικίας αυτής, κυρίως στρατευόμενες υπέρ μιας καθολικής εγγραφής των γεννήσεων και ισότητας των φύλων στους νόμους που αφορούν την εθνικότητα. Σε κάποιες χώρες, πράγματι, οι γυναίκες δεν μπορούν να δώσουν τη δική τους εθνικότητα στα παιδιά τους όπως κάνουν οι άντρες. Οι Εκκλησίες και οι θρησκευτικές κοινότητες διατηρούν τα ίχνη σημαντικών γεγονότων της ζωής, όπως βαπτίσεις, γάμους και θανάτους. Πρέπει να ανοίξουν διαύλους στις κυβερνήσεις όταν τα συστήματα δημοσίων μητρώων δεν υπάρχουν ή δεν λειτουργούν.

COE

@ ΜΟΣΧΑ, ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΝ

Οι υπεύθυνοι αρχαιολόγοι των ανασκαφών στην περιοχή της 14ης ενότητας του Κρεμλίνου της Μόσχας ξαναβρήκαν τμήματα των μοναστηριών Chudon και Voznesensky που κατεδαφίστηκαν το 1929, ανέφερε το ρωσικό πρακτορείο Interfax. Οι αρχαιολόγοι έφεραν στο φως την εκκλησία Yekaterinskaya του μοναστηριού Voznesensky (1817), την τραπεζαρία του μοναστηριού, το οποίο ήταν ενωμένο με την εκκλησία του Ευαγγελισμού και την εκκλησία Alexeyevskaya του μοναστηριού Chudon, που χρονολογείται στα τέλη του 17ου αιώνα. Οι μελέτες καθοδηγήθηκαν από το Νοέμβριο του 2015 από το Ινστιτούτο Αρχαιολογίας της Ακαδημίας των Επιστημών της Ρωσίας. Η πρόταση, που είχε ως σκοπό την καταστροφή των διοικητικών κτιρίων της 14ης ενότητας, έγινε από τον ρώσο πρόεδρο

Βλαντιμίρ Πούτιν. Το συγκρότημα είχε χτιστεί από τους Σοβιετικούς μεταξύ του 1932 και 1934.

cath.ch-Apic

@ ΣΩΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΑ ΟΞΕΑ

Τα οξέα μελάνια είχαν διαβρώσει το έγγραφο, τρυπώντας αρκετές σελίδες και βάζοντας σε κίνδυνο τη διατήρηση της συλλογής. Όμως το παλαιότερο χειρόγραφο των Πνευματικών Ασκήσεων του αγίου Ιγνατίου ντε Λογιόλα, μαζί με πληθώρα σημειώσεων που έγραψε ο ίδιος ο άγιος, αποκαταστάθηκε. Μια ομάδα χημικών από το Πανεπιστήμιο της Φλωρεντίας κατάφερε να μειώσει την οξύτητά του. Η παρέμβαση αυτή παρουσιάστηκε σε συνέδριο στο Γρηγοριανό Πανεπιστήμιο της Ρώμης, από τον π. Ignacio Eharte, γραμματέα της Συντροφίας του Ιησού και από τη συντηρήτρια Melania Zanetti (Καθολικό Πανεπιστήμιο Sacro Cuore). Το έργο διατηρείται στα αρχεία της Κουρίας του Τάγματος.

sjweb.info

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Μικέλε Αραμίνι
ΒΙΟΗΘΙΚΗ Εγχειρίδιο για όλους
LIUC University Press 2012

Το συγκεκριμένο αυτό βιβλίο δεν έχει την απαίτηση να είναι πανεπιστημιακού επιπέδου, θα ήθελε όμως ν βοηθήσει το μέσο αναγνώστη να γνωρίσει τη βιοηθική, με μια γλώσσα προσιτή σε όλους, και, συνάμα, να μην υστερεί σε επιστημονική ακρίβεια και σε πληρότητα πληροφόρησης. Απευθύνεται σε όλους όσοι επιθυμούν να καταλάβουν τη βιοηθική, είτε είναι καθηγητές και μαθητές της μέσης εκπαίδευσης, είτε είναι ιερείς και συνεργάτες τους στην ποιμαντική. Είναι ένα έργο συνθετικό και εύχρηστο, αλλά και με περιεχόμενο επιστημονικά ακριβές και δογματικά σίγουρο.

Τιμή: 15 ευρώ. Πληροφορίες: 210-8835911, εσωτ. 104

Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας

www.jesuits.gr

και συμβουλευτείτε τη ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ μας

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ:

Η Κριτική Εξηγητική της Βίβλου:

Τι είναι ακριβώς και πώς αναπτύχθηκε; Πώς μας βοηθάει να διαβάζουμε και να ερμηνεύουμε τη Βίβλο; Ο π. Pierre Gibert ειδικός στο θέμα αυτό και συγγραφέας πλούσιου έργου μας εξηγεί με απλά λόγια.

Ευχαριστούμε πολύ όσους υποστηρίζουν την έκδοση του περιοδικού μας με τη γενναιόδωρη προσφορά τους. Η βοήθειά τους είναι πολύτιμη σε καιρούς δύσκολους για κάθε έντυπο.

Γίνετε υποστηρικτές και ευεργέτες του περιοδικού.

Προσφέρω ως δωρεά το ποσό των **20,00€** ☐ **50,00€** ☐ **100,00€** ☐
για την υποστήριξη των «Ανοιχτών Οριζόντων».

Πληρωμή ΔΩΡΕΑΣ

με κατάθεση
στον λογαριασμό
Τράπεζα Πειραιώς
5018-060093-100 ή
με ταχυδρομική επιταγή.

ΟΝΟΜΑ
ΕΠΩΝΥΜΟ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΠΟΛΗ Τ.Κ.
ΤΗΛ.: E-MAIL

Συμπληρώστε το παρόν κουπόνι και στείλτε το, μαζί με την απόδειξη κατάθεσης, στη διεύθυνση:
Σμύρνης 27, 10439 Αθήνα ή στο fax 210 8835914 ή με e-mail: athensj@jesuits.com

Δώρο Προσφέρετε μια συνδρομή σε γνωστό σας πρόσωπο.

Πληρωμή Συνδρομής
με κατάθεση
στον λογαριασμό
Τράπεζα Πειραιώς
5018-060093-100 ή
με ταχυδρομική επιταγή.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
☐ Εσωτερικού 20,00€
☐ Εξωτερικού 30,00€

ΟΝΟΜΑ
ΕΠΩΝΥΜΟ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΠΟΛΗ Τ.Κ.
ΤΗΛ.: E-MAIL

Συμπληρώστε το παρόν κουπόνι και στείλτε το, μαζί με την απόδειξη κατάθεσης, στη διεύθυνση:
Σμύρνης 27, 10439 Αθήνα ή στο fax 210 8835914 ή με e-mail: athensj@jesuits.com

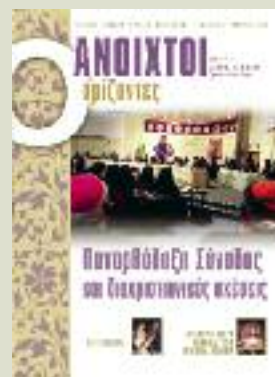
Ανανεώστε τη συνδρομή σας

Συμπληρώστε το παρόν κουπόνι και στείλτε το, μαζί με την απόδειξη κατάθεσης, στη διεύθυνση: Σμύρνης 27, 10439 Αθήνα ή στο fax 210 8835914 ή με e-mail: athensj@jesuits.com

Πληρωμή Συνδρομής
με κατάθεση
στον λογαριασμό
Τράπεζα Πειραιώς
5018-060093-100 ή
με ταχυδρομική επιταγή.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
☐ Εσωτερικού 20,00€
☐ Εξωτερικού 30,00€

ΟΝΟΜΑ
ΕΠΩΝΥΜΟ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΠΟΛΗ Τ.Κ.
ΤΗΛ.: E-MAIL

ΑΝΟΙΧΤΟΙ ορίζοντες

Οδός: Σμύρνης 27 - 10439 ΑΘΗΝΑ

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1091/9 ΚΕΜΠΑ

Κωδικός: 1044

«ΣΥΓΚΟΡΕΣΗ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ»

13 Σεπτεμβρίου 2016

64 Σύριοι, Αφγανοί και Κούρδοι, 64 φίλοι των ανθρώπων του Jesuit Refugee Service - Ελλάδα που τους φιλοξενεί, κάνουν το μπάνιο τους στους πρόποδες του Κιθαιρώνα, κοντά στην Αθήνα, μέσα στο Αιγαίο πέλαγος.

Μοιάζει με παράδοξο, με πρόκληση ή κοροϊδία προς την θάλασσα -βασανιστήριο και τάφος- για τόσους εξόριστους που έρχονται ακριβώς από τις χώρες αυτές.

Τούτες τις ημέρες ανακοινώθηκαν άλλοι 150 αγνοούμενοι που ναυάγησαν κοντά στη Σάμο...

Γιατί, λοιπόν, αυτή η χαρά, αυτά τα μπάνια γι' αυτούς τους ανθρώπους, άνδρες, γυναίκες και παιδιά;

Γιορτή του JRS - Ελλάδα; Γιορτή του αγίου Ιωάννη Χρυσοστόμου, αυτού του έλληνα θεολόγου, Πατέρα της Εκκλησίας, που ενδιαφερόταν για μια πίστη ριζωμένη στο μακαρισμό των φτωχών; Γιορτή όλων;

«Όλα αυτά μαζί», απαντάει η ευρωπαϊκή ομάδα του JRS Ellada.

«Ήρθε η ώρα της γιορτής, η ώρα της αναγέννησης, της διάσωσης των αθώων θυμάτων από τις κυνικές και θανάσιμες πολιτικές των διακρίσεων, η ώρα για μια νέα αρχή».

«Ήρθαμε να συγχωρήσουμε τη θάλασσα - που η ίδια είναι αθώα.

Ήρθαμε να χαρούμε και να διακηρύξουμε ότι οποιαδήποτε θυσία ανθρώπων απαγορεύεται».

Ο Αβραάμ, ο Πατέρας των πιστών και όσων ανθρώπων ακούνε, το κατάλαβε κάποτε.

Τότε ο Θεός όπως και ο άνθρωπος γέμισαν από χαρά και γέλια.

Ένα καινούργιο μέλλον ανοίγεται ακόμη και σήμερα μπροστά στους δύο, μπροστά σε όλους μας.

Αυτό το ίδιο βράδυ, θα χορέψουμε.

Η ομάδα του JRS Ellada
13 Σεπτεμβρίου 2016

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΟΙΝΟΗ

Το Σαββατοκύριακο 22 και 23 Οκτωβρίου.
Περισυλλογή και βιβλική προσευχή.

Πληροφορίες:
π. Θεόδωρος Κοντίδης 6937349906

ΔΙΗΜΗΝΙΑΙΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΑΝΟΙΧΤΟΙ ορίζοντες

ΤΕΥΧΟΣ 1101

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2016

Προτεινόμενη Τιμή: 5 ευρώ

Πανορθόδοξη Σύνοδος και διαχριστιανικές σχέσεις

ΠΕΡΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ...

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ
ΝΕΟΛΑΙΑΣ-2016
ΚΡΑΚΟΒΙΑ, ΠΟΛΩΝΙΑ

